

Projekt

z dnia 5 czerwca 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR
RADY GMINY BOĆKI**

z dnia 5 czerwca 2024 r.

w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Boćki na lata 2024 - 2030

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. 2021 r. poz. 1249 i z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606) Rada Gminy Boćki uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Gminy Boćki na lata 2024 - 2030 w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała nr XV/108/2021 z dnia 16 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia i realizacji Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Boćki na lata 2021 – 2027.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Boćki.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Piotr Zawadzki

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
Rady Gminy Boćki
z dnia 5 czerwca 2024 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BOĆKI NA LATA 2024 - 2030**

Boćki, 2024

SPIS TREŚCI

1.	Wprowadzenie.....	3
2	Podstawy prawne Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Ofiar Przemocy Domowej na rok 2024-2030.....	3
3.	Charakterystyka teoretyczna zjawiska przemocy.....	4
3.1.	Definicja przemocy.....	4
3.2.	Charakterystyka przemocy.....	5
3.3.	Formy i mechanizmy przemocy.....	5
4.	Diagnoza problemu przemocy domowej w Gminie Boćki.....	8
4.1.	Analiza zjawiska przemocy w Gminie Boćki na podstawie danych ankietowych.....	9
4.1.1.	Badania dzieci i młodzieży.....	9
4.1.2.	Badania osób dorosłych.....	14
4.2.	Analiza zjawiska przemocy w Gminie Boćki na podstawie danych statystycznych.....	21
4.3.	Analiza SWOT.....	21
5.	Założenia i cele Programu.....	26
5.1.	Cel główny programu.....	26
5.2.	Obszary i cele szczegółowe Programu.....	26
5.3.	Harmonogram realizacji Programu.....	27
6.	Adresaci programu.....	35
7	Realizatorzy programu i zasoby własne.....	35
8	Monitoring sprawozdawczość oraz ewaluacja Programu.....	36
9	Finansowanie programu.....	36
10	Spis tabel i wykresów.....	37

1. WPROWADZENIE

Opracowanie, przyjęcie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej stanowi wymóg ustawy, wynikającym z art. 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. Niniejszy Program opracowany został zgodnie z ustawą z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz niektórych innych ustaw. W opracowaniu przedmiotowego Programu, uwzględniono zmiany ujęte w znowelizowanej ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz dokonano oceny i analizy aktualnego stanu zjawiska oraz podejmowanych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Boćki.

W Programie zostały zawarte podstawowe informacje dotyczące zjawiska przemocy domowej, regulacji prawnych, realizatorów, adresatów programu, kierunki działań, zakładane efekty.

Cele i zadania Programu, a także źródła jego finansowania zostały sformułowane na poziomie ogólnym, umożliwiającym ich rozwinięcie i uszczegółowienie, adekwatnie do aktualnych potrzeb lokalnych. Skuteczność programu zależy od wielu czynników, w tym m.in. dobrego rozeznania środowiska przez służby odpowiednio przygotowane, zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami, kompleksowej współpracy lokalnych służb i instytucji w ramach pracy w Zespole Interdyscyplinarnym, a przede wszystkim motywacji dokonania zmian i wyjścia z kryzysu przez rodziny dotknięte problemem przemocy.

Niniejszy Program stanowi plan działań instytucji i organizacji zobowiązanych do podejmowania działań na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie, a tym samym przyczyni się do usprawnienia lokalnego systemu przeciwdziałania i ograniczenia w/w zjawiska. Zakłada się, że realizacja Programu przyczyni się do ograniczenia zjawiska przemocy w rodzinie.

2. PODSTAWY PRAWNE GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ NA ROK 2024-2030

W obecnym stanie prawnym istnieje wiele uregulowań zarówno ustawowych, jak i szczególnych, które wpływają na coraz skuteczniejszą ochronę prawną osób doświadczających przemocy w rodzinie.

Podstawowym dokumentem regulującym kwestie przemocy w rodzinie jest Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U z 2024r. poz. 424) określająca

zadania służb i instytucji, które mają udzielać wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie oraz zasady pracy zarówno z osobami stosującymi przemoc domową, jak również jej doznającymi.

W Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Boćki na lata 2024 -2030 uwzględniono także akty prawne, które współtworzą system przeciwdziałania przemocy domowej:

- 1) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023 poz. 901 z późn. zm.),
- 2) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 poz. 1426 z późn. zm.),
- 3) ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151 z późn. zm.),
- 4) ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 poz. 40 z późn. zm.),
- 5) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 poz. 1939 z późn. zm.),
- 6) ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 poz. 2809 z późn. zm.),
- 7) ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 poz. 17),
- 8) ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 poz. 1550 z późn. zm.),
- 9) ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz. U. z 2023 poz. 1304 z późn. zm.),
- 10) uchwała nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030.

3. CHARAKTERYSTYKA TEORETYCZNA ZJAWISKA PRZEMOCY

3.1. Definicja przemocy

Przemoc domowa w świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej to „jedorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności: narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym

seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.”¹

3.2. Charakterystyka przemocy.

- **jest intencjonalna** – zamierzone działanie człowieka mające na celu kontrolowanie i podporządkowanie osoby dotkniętej przemocą;
- **siły są nierównomierne** - jedna ze stron ma przewagę nad drugą. Osoba doznająca przemocy jest słabsza a osoba stosująca przemoc silniejsza;
- **narusza prawa i dobra osobiste** – osoba stosująca przemoc wykorzystuje przewagę siły, narusza podstawowe prawa osoby doznającej przemocy (np. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku itd.);
- **powoduje cierpienie i ból** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody. Doświadczanie bólu i cierpienia sprawia, że osoba poszkodowana ma mniejszą zdolność do samoobrony.

Zgodnie z roboczą definicją przemoc domowa to działania lub rażące zaniedbania dokonywane przez jednego z członków rodziny przeciwko pozostałym, wykorzystujące istniejącą lub stworzoną przez okoliczności przewagę sił lub władzy i powodujące u nich szkody lub cierpienie, godzące w ich prawa lub dobra osobiste, a w szczególności w ich życie lub zdrowie (fizyczne czy psychiczne).

3.3. Formy i mechanizmy przemocy

Formy przemocy:

- **przemoc fizyczna:** popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- **przemoc psychiczna:** wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.

¹ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz.U. z 2024r. poz.424) art.2 ust. 1 pkt 1

- **przemoc seksualna:** wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- **przemoc materialna/ekonomiczna:** odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp.
- **zaniedbanie:** zaniedbanie emocjonalno-intelektualne, niezaspokojenie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych (brak opieki, chłód, obojętność).

Fazy przemocy

Ofiarą przemocy, w szczególności domowej, nie jest się jednorazowo. Przemoc domowa jest rozwijającym się i trwającym przez pewien okres czasu procesem. Proces ten opisać można w trzech następujących po sobie i cyklicznie się powtarzających fazach.

Pierwsza faza to tzw. faza narastania napięcia

Jej cechą charakterystyczną jest coraz bardziej wyczuwalny wzrost napięcia pomiędzy osobami (sprawcą i ofiarą). Wszystkie złe emocje agresor zaczyna wyładowywać na ofierze, a każdy nawet najdrobniejszy szczegół staje się odpowiednim pretekstem do wszczęcia awantury lub konfliktu. Ofiara przemocy w tej fazie zaczyna wyczuwać niebezpieczeństwo ze strony swojego oprawcy, a każdy atak agresji z jego strony stara się powstrzymać przez przeproszanie oraz dostosowywanie się do jego wymagań. Ponadto w fazie tej oprawca może spożywać więcej alkoholu lub innych substancji odurzających. Często ofiary stają się coraz bardziej nerwowe i niespokojne, mają problemy ze snem, tracą apetyt.

Druga faza nazywana jest fazą gwałtownej przemocy

Jest ona szczególnie dotkliwa dla ofiary, ponieważ to w tej fazie oprawca daje upust całemu napięciu i agresji, które w nim narastało. Chcąc podkreślić swoją siłę i przewagę, zaczyna bić. Ofiara stara się uspokoić „agresora” i chronić siebie i rodzinę, jednak zazwyczaj nie łagodzi to jego złości i ofiara poddaje się. Z reguły faza ta jest krótka – trwa od kilku godzin do dwóch dni, ale cechuje ją ogromna brutalność. W skrajnych przypadkach skutki są widoczne w postaci siniaków, połamanych kości, ofiara odczuwa również wstyd, upokorzenie, przerażenie i nie może uwierzyć w to, co się stało.

Ostatnią fazą jest faza miodowego miesiąca

Jest to etap przez który ofiara najczęściej pozostaje w cyklu przemocy. Oprawca zaczyna przeproszać, wyrażać żal i skruchę. Bardzo często „przekupuje” ofiarę prezentami, w przypadku przemocy (mężczyzna – kobieta) wiąże się z wyjściami na kolację, przez co kobieta powoli

zapomina o przykrych wydarzeniach i bólu, a także zaczyna odzyskiwać zaufanie do partnera i wierzy w jego poprawę. Faza jest stosunkowo krótka – po jakimś czasie powraca agresja i cykl się powtarza.

Opisane fazy tworzą tzw. „błędne koło przemocy”, przez które ofierze ciężko jest zwrócić się w odpowiednim czasie o pomoc.

Perspektywa moralna pokazuje, że dokonywanie przemocy jest złem, polegającym na krzywdzeniu słabszego. Sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Moralna ocena przemocy powinna powstrzymywać sprawców i motywować świadków do pomagania osobom doznającym przemocy.

Psychologiczne zrozumienie przemocy odgrywa podstawową rolę w pomaganiu ofiarom i sprawcom w wyzwoleniu się z niej i w naprawieniu szkód, jakie poczyniła w ich życiu.

Spojrzenie to zwraca również uwagę na cierpienie i bezradność ofiary, odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne sterujące przemocą oraz złożone procesy interakcji między sprawcą i ofiarą, na odczuwanie przez osoby doznające przemocy skutków przemocy, a także na możliwości wyjścia z przemocy.

Nie ma takiej formy przemocy, która nie miałaby konsekwencji odczuwalnych w danej społeczności. Sukcesywny spadek poziomu rozwoju jednostki skutkuje obniżeniem poziomu aktywności jednostki w społeczeństwie, co w rezultacie przesądza o rozwoju państwa lub jego braku. Jeśli przemoc ma miejsce w rodzinie, to zawsze będzie pokrzywdzona szersza grupa ludzi. Bardzo często zaczyna się od braku więzi i relacji w rodzinie, potem zaniku relacji wśród znajomych czy w sąsiedztwie, co ostatecznie implikuje brak zaangażowania w życie społeczności lokalnej.

4. DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE BOĆKI

W gminie Boćki funkcjonuje opracowany i wdrożony system przeciwdziałania przemocy domowej. W latach 2011 – 2023 realizowane były wszystkie zadania wynikające z ustaw, rozporządzeń oraz innych aktów prawnych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Wraz z nowelizacją Ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U z 2024r. poz. 424) określającej zadania służb i instytucji, które mają udzielać wsparcia i pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej oraz zasady pracy zarówno z osobami stosującymi przemoc domową, jak również jej doznającymi, gmina dostosowała podejmowane czynności do nowego zakresu obowiązków.

Działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy domowej są podejmowane w szczególności w ramach pracy Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Boćki. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Boćki wchodzi przedstawiciele: Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, organizacji pozarządowych, kuratorskiej służby sądowej.

Każda z instytucji i organizacji podejmuje działania w ramach swoich kompetencji i możliwości oraz zgodnie z zakresem przepisów prawnych regulujących zakres ich działalności. Wprowadzenie tego typu rozwiązań daje gwarancję skuteczności podejmowanych działań oraz stworzenia optymalnych rozwiązań w zakresie walki ze zjawiskiem przemocy domowej. Niniejsza część Programu została sporządzona na podstawie badań ankietowych dotyczących problemów społecznych na terenie Gminy Boćki w 2024 roku oraz na podstawie danych Zespołu Interdyscyplinarnego w Gminie Boćki zbierane w ramach procedury „Niebieskie Karty”, Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach, Komendy Powiatowej Policji w Bielsku Podlaskim, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Boćkach oraz placówek oświatowych z terenu gminy.

Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- zidentyfikowania przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe
- określenie skali oraz zakresu problemów uzależnień,
- zidentyfikowania problemów uzależnień wśród różnych grup (dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców).
- pokazanie rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków

Istotą badania było poznanie opinii i postaw mieszkańców względem w/w wybranych problemów społecznych, w szczególności występowania problemu przemocy domowej. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców i uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Boćki.

Diagnozę problemu przemocy domowej na terenie Gminy Boćki rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród uczniów klas podstawowych a następnie dorosłych mieszkańców. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety).

Badania zostały przeprowadzone w miesiącach luty – marzec 2024 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 227 osób (120 mieszkańców, 108 uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Boćki). Kwestionariusz ankiet składał się z pytań zamkniętych. Ankiety wypełniane była

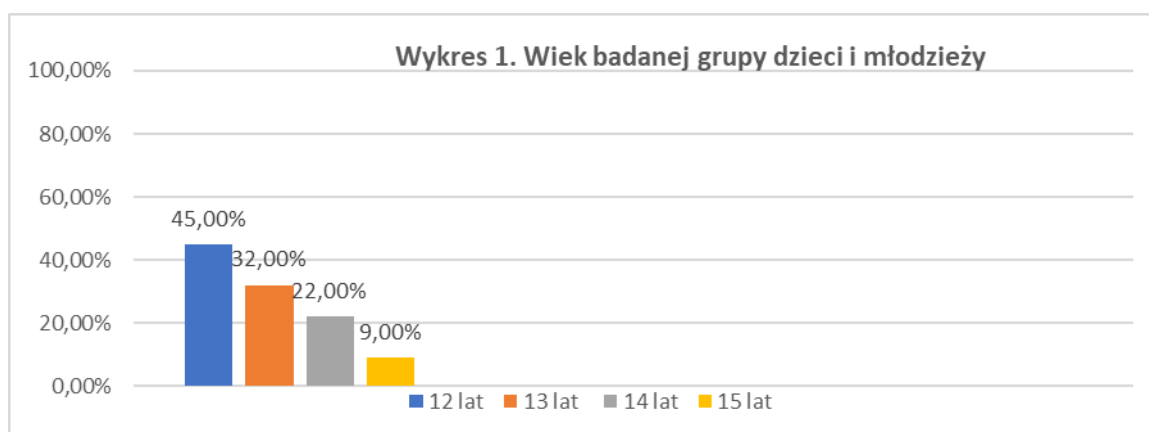
samodzielnie, co miało niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, celem było nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

4.1. Analiza zjawiska przemocy w Gminie Boćki na podstawie danych ankietowych

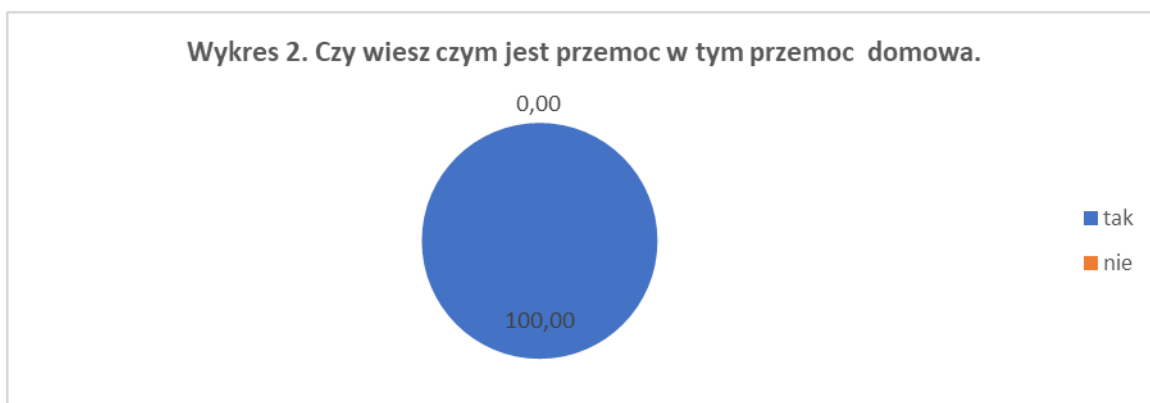
4.1.1. Badania dzieci i młodzieży

Zachowania ryzykowne są obecnie dużym problemem na całym świecie. Zwłaszcza młodzież, która wchodzi w wiek dojrzewania często jest zagrożona takimi zachowaniami. Coraz trudniej jest żyć we współczesnym społeczeństwie pełnym pokus takich jak np. Internet, propagowanie picia alkoholu (w reklamach i przez rówieśników) czy też załatwianie spraw poprzez agresję. Młodzież jest wręcz zasypywana negatywnymi bodźcami ze środowiska i niestety tylko nielicznym udaje się pozostać asertywnym. Współczesna cywilizacja niesie ze sobą elementy, które bardzo obciążają psychicznie młodych ludzi. Życie w pośpiechu, niepokoju, dążenia do jak najlepszego statusu w hierarchii między rówieśnikami zwiększa ryzyko podejmowania ryzykownych zachowań.

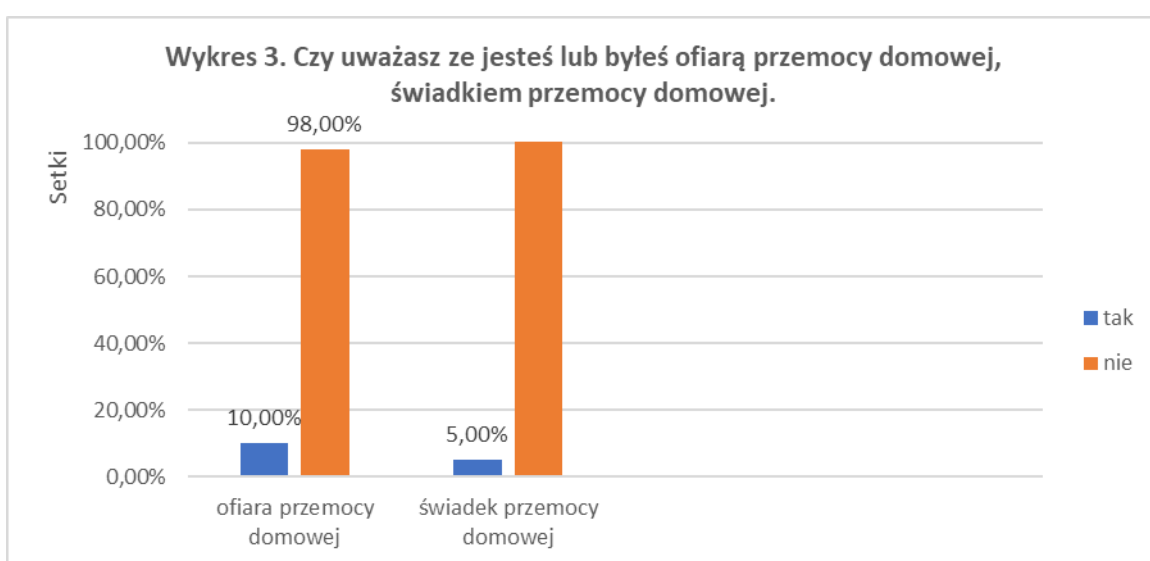
W badaniu problematyki zjawiska przemocy domowej dzieci i młodzieży w Gminie Boćki wzięło udział 108 osób, z czego 58 osób stanowiły dziewczęta a 50 osób chłopcy.

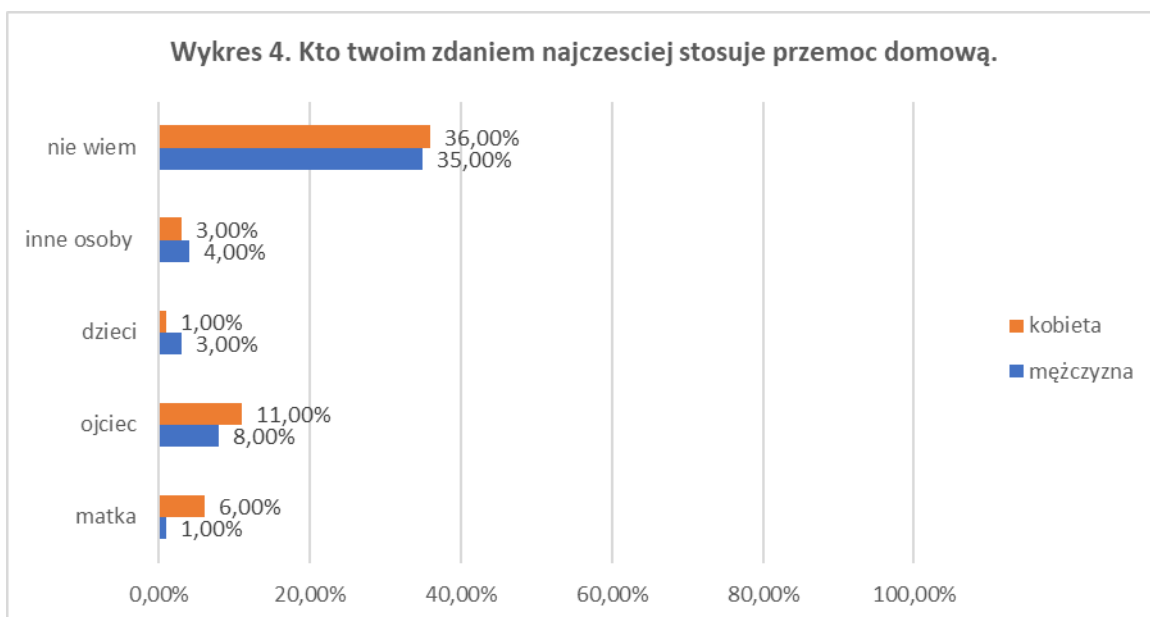
Badaniami objęto grupę dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 15 lat, Dzieci w wieku 12 lat stanowiły 45% badanych, w wieku 13 lat 32% badanych, w wieku 14 lat 22% a wieku 15 lat 9% badanej grupy

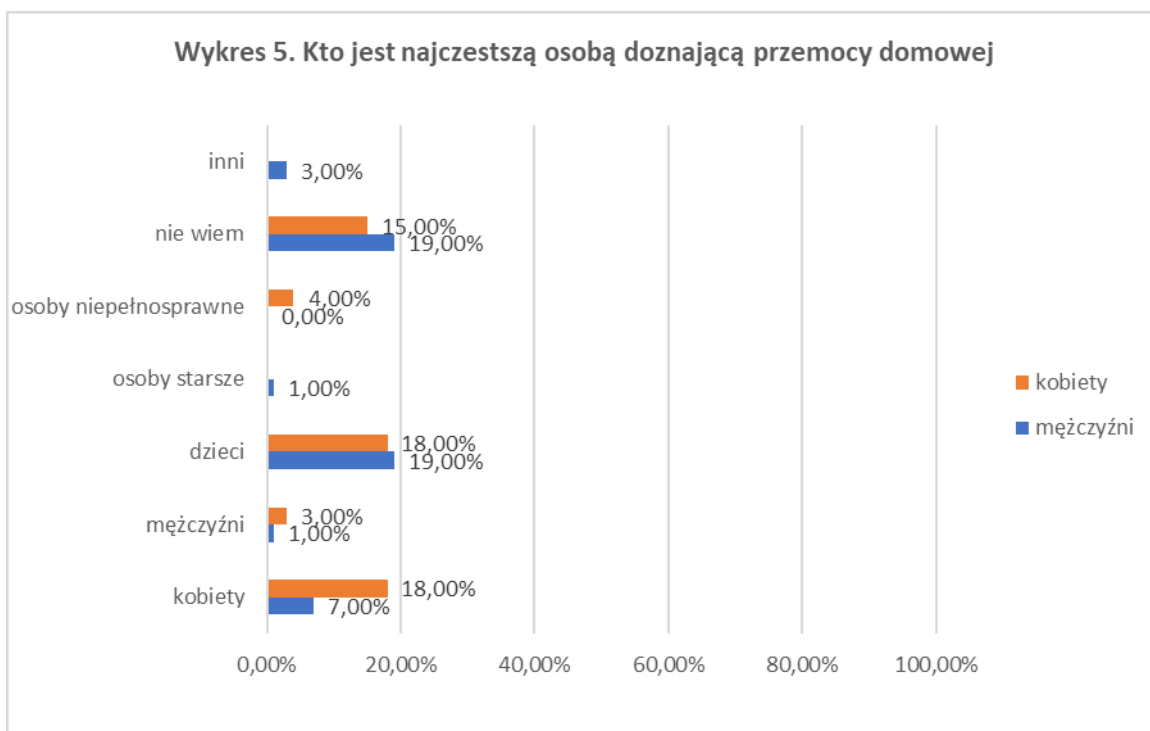
Młodzi respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi czy wiedzą czym jest przemoc domowa. Wszyscy badani deklarowali, iż wiedza na czym polega problem przemocy domowej

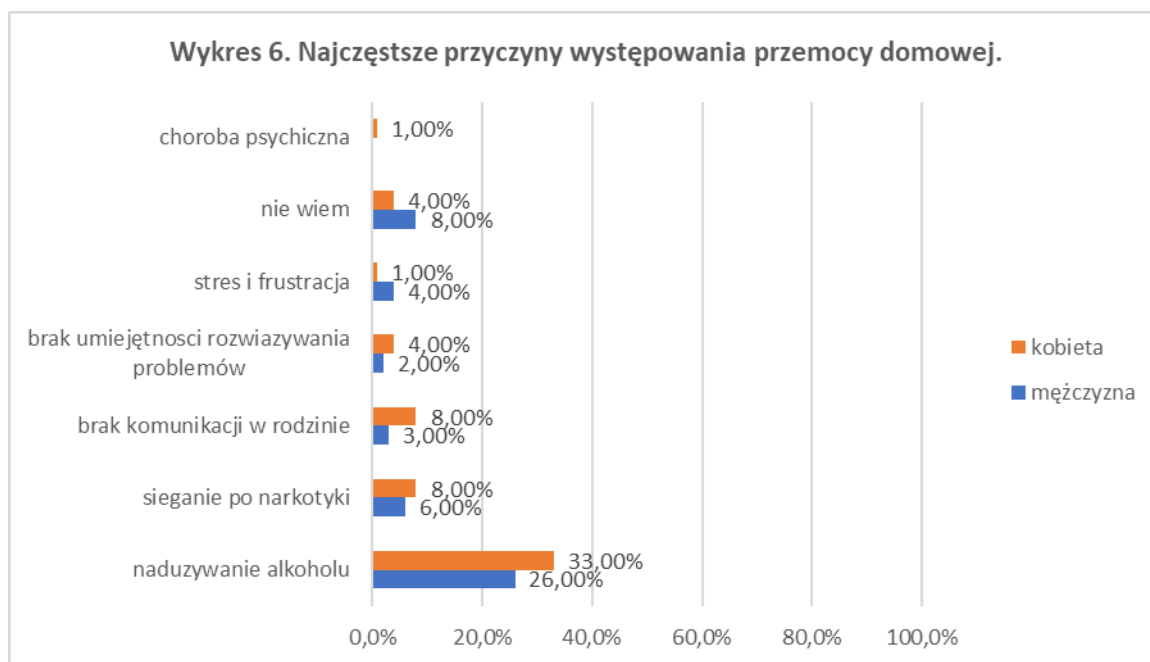
Młodym mieszkańcom zadano pytanie czy kiedykolwiek byli ofiarami przemocy domowej lub jej świadkiem. 10% młodych respondentów uważa, iż jest lub było ofiarą przemocy domowej a 98%, że nie doświadczyło przemocy domowej. Natomiast 5 % badanych wskazuje, iż było świadkiem przemocy domowej a 99% twierdzi, iż nigdy nie byli świadkami przemocy domowej.

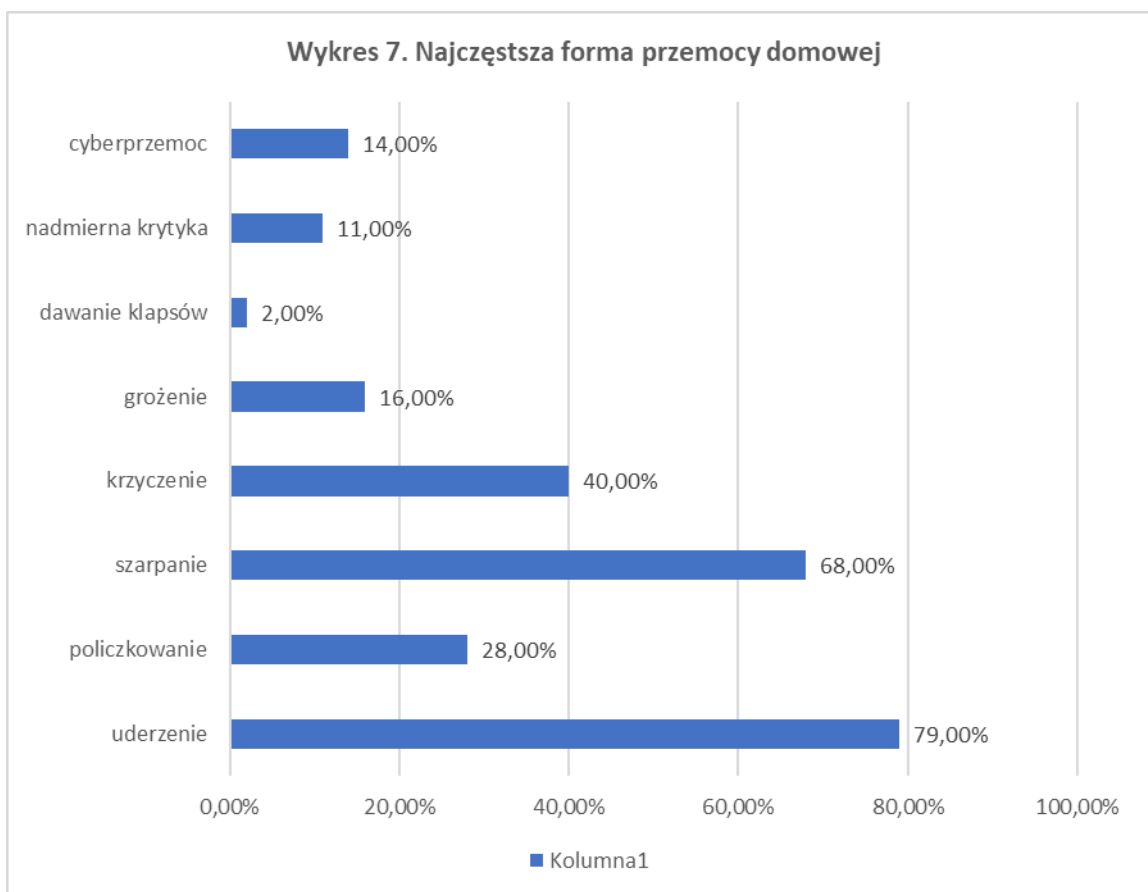
Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie, kto ich zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową. 36 % badanych dziewcząt nie wiedziało, kto najczęściej stosuje przemoc domową. Natomiast 11% badanych dziewcząt jako sprawcę przemocy wskazało ojca, 6% matkę, 1 % dzieci a 3% inne osoby. Wśród badanej grupy chłopców najwięcej bo 35% wskazało, iż nie wiek kto najczęściej stosuje przemoc domową, 8% chłopców stwierdziło, iż przemoc najczęściej stosowana jest przez ojca, 1% wskazało matkę, 3% dzieci a pozostałe 4% inne osoby.

Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie osoby, która najczęściej doznaje przemocy domowej. Wśród badanych dziewcząt 18% jako osobę najczęściej doznającą przemocy wskazało kobiety oraz dzieci, 4% osoby niepełnosprawne, 3% mężczyzn. Natomiast 15 % respondentek nie wiedziało, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej. Wśród badanych chłopców 19% jako osobę najczęściej doznającą przemocy wskazało dzieci, 7% kobiety, 1% mężczyzn i osoby starsze oraz inne osoby. Natomiast 19% respondentów nie wiedziało, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej,

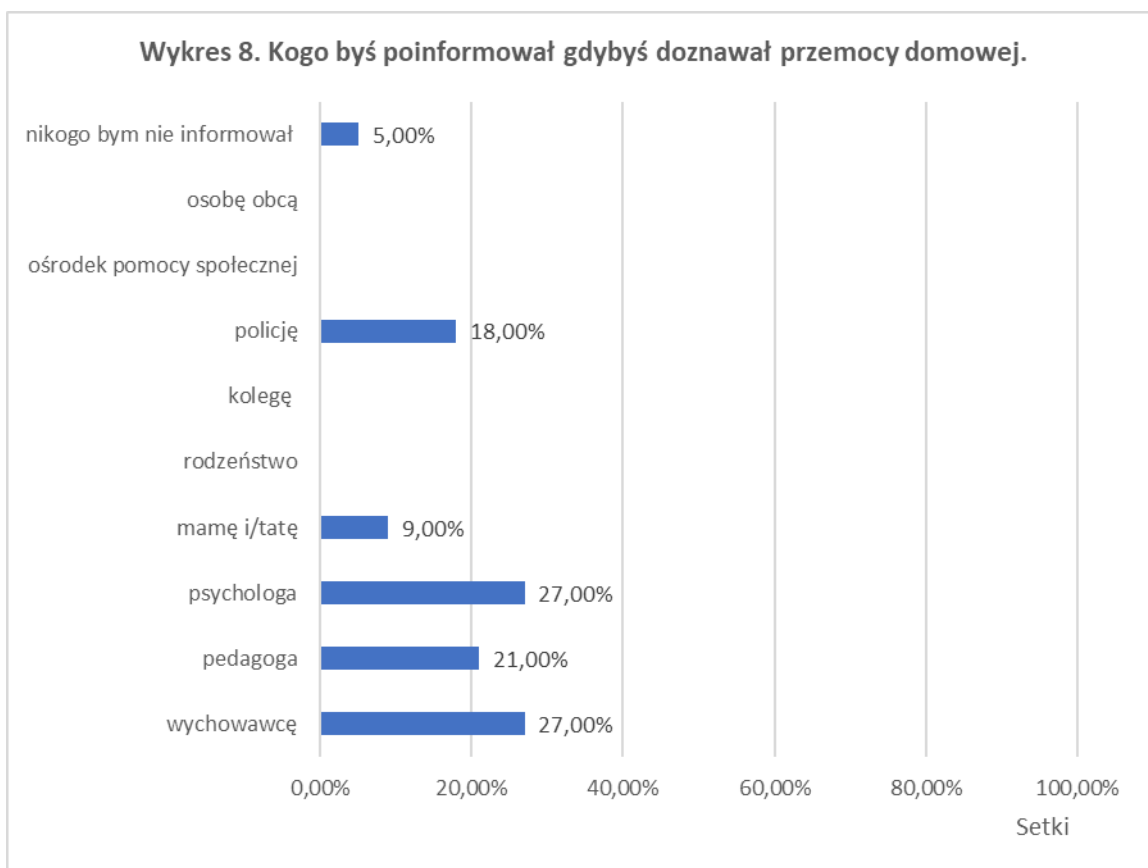

Uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie najczęstszych przyczyn występowania przemocy domowej. Wśród grupy ankietowanych dziewcząt 33% jako najczęstszą przyczynę występowania przemocy domowej wskazało nadużywanie alkoholu, 8% sięganie po narkotyki i brak komunikacji w rodzinie, 4% brak umiejętności rozwiązywania problemów a 1% chorobę psychiczną oraz stres i frustrację. Natomiast 4% ankietowanych nie wie jakie są przyczyny występowania przemocy domowej. Wśród grupy badanych chłopców 26% jako najczęstszą przyczynę występowania przemocy domowej wskazało nadużywanie alkoholu, 6% sięganie po narkotyki, 4% stres i frustracja, 3% brak komunikacji w rodzinie. Natomiast 4% ankietowanych nie wie jakie są przyczyny występowania przemocy domowej

Ankietowani zostali poproszeni również o określenie najczęstszej ich zdaniem formy przemocy domowej. Badani uczniowie jako najczęstszą formę pomocy, bo 79% wskazali uderzanie, 68 szarpanie, 40 % krzyczenie a 28% policzkowanie. Natomiast 16 % badanej grupy dzieci i młodzieży jako najczęstszą formę przemocy domowej wskazało groźenie 14% występowanie cyberprzemocy, 11 % nadmierna krytykę a 2% dawanie klapsów.

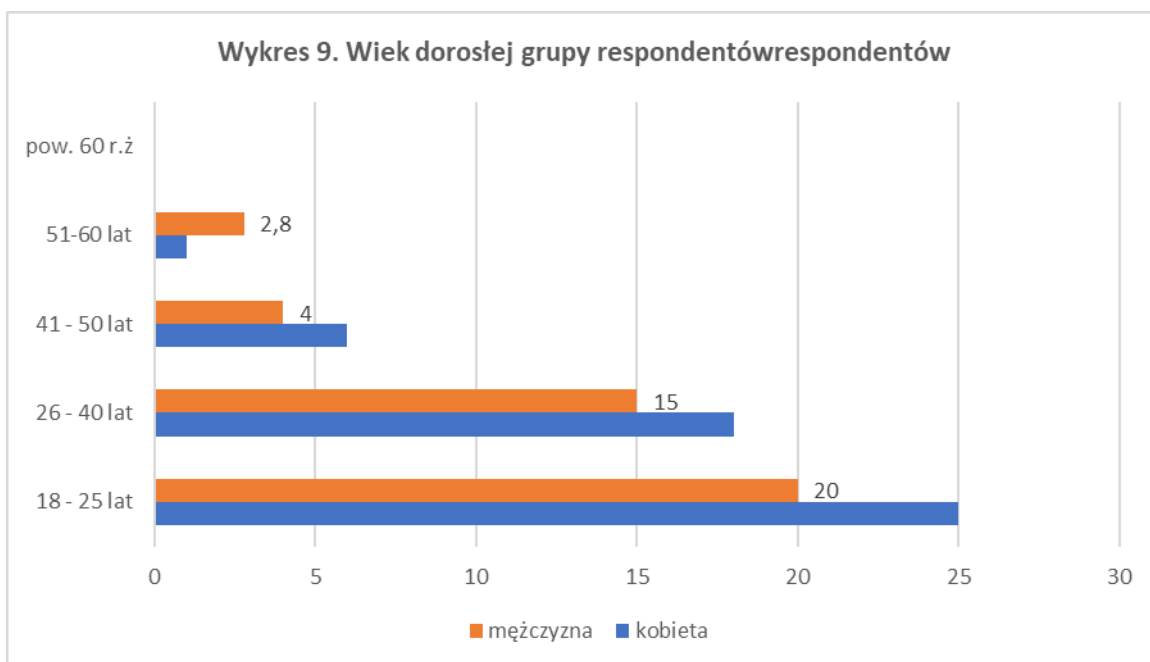
Młodym mieszkańcom Gminy Boćki zadano także pytanie czy wiedzą gdzie można zgłosić fakt doznawania przemocy domowej oraz czy uważają, że należałoby poinformować dorosłych, gdyby ktoś z bliskich doznawał przemocy domowej. 60% badanych dziewcząt. Natomiast w grupie badanych chłopców 56% uważa, iż wie gdzie należy zgłosić fakt występowania przemocy domowej a 60% z nich poinformowałoby dorosłych o występowaniu problemu przemocy domowej

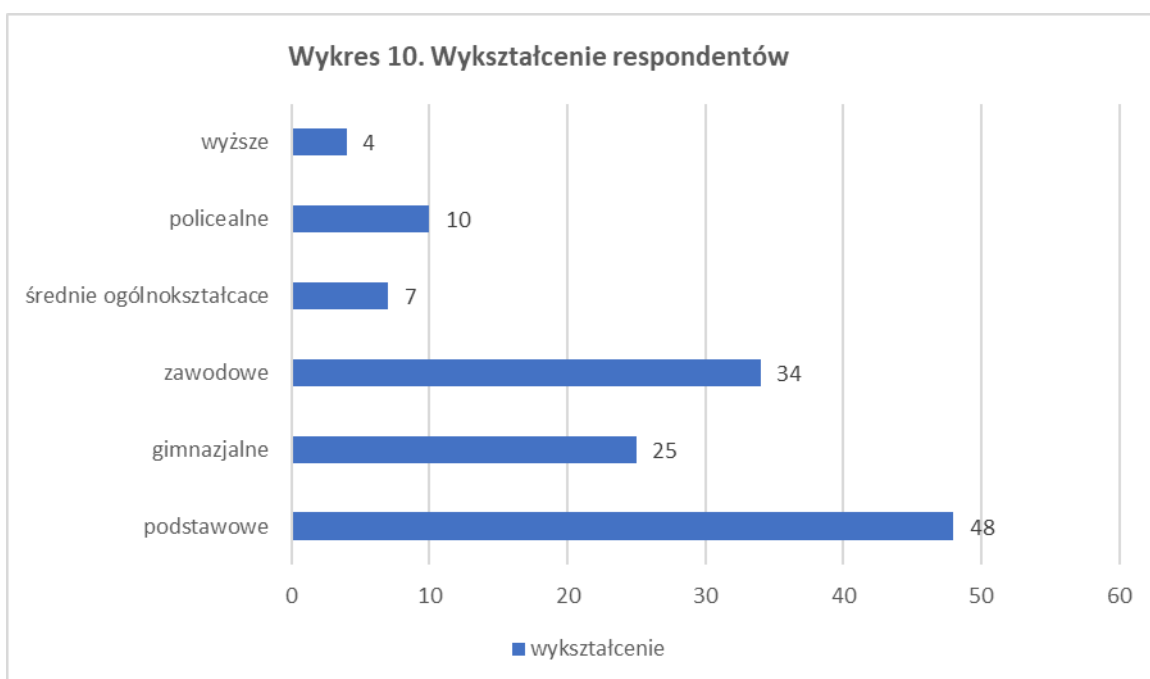
Ostatnie pytanie zadane młodym mieszkańcom Gminy Boćki dotyczyło faktu kogo poinformowali by o doznawaniu przemocy domowej. Najwięcej respondentów bo 27% o fakcie doznawania przemocy domowej poinformowało by wychowawcę lub psychologa, 18% policję, 21% pedagoga szkolnego, 9% mamę lub tatę. Natomiast 5% ankietowanych o doznawaniu przemocy domowej nie poinformowałoby nikogo.

4.1.2. Badania osób dorosłych

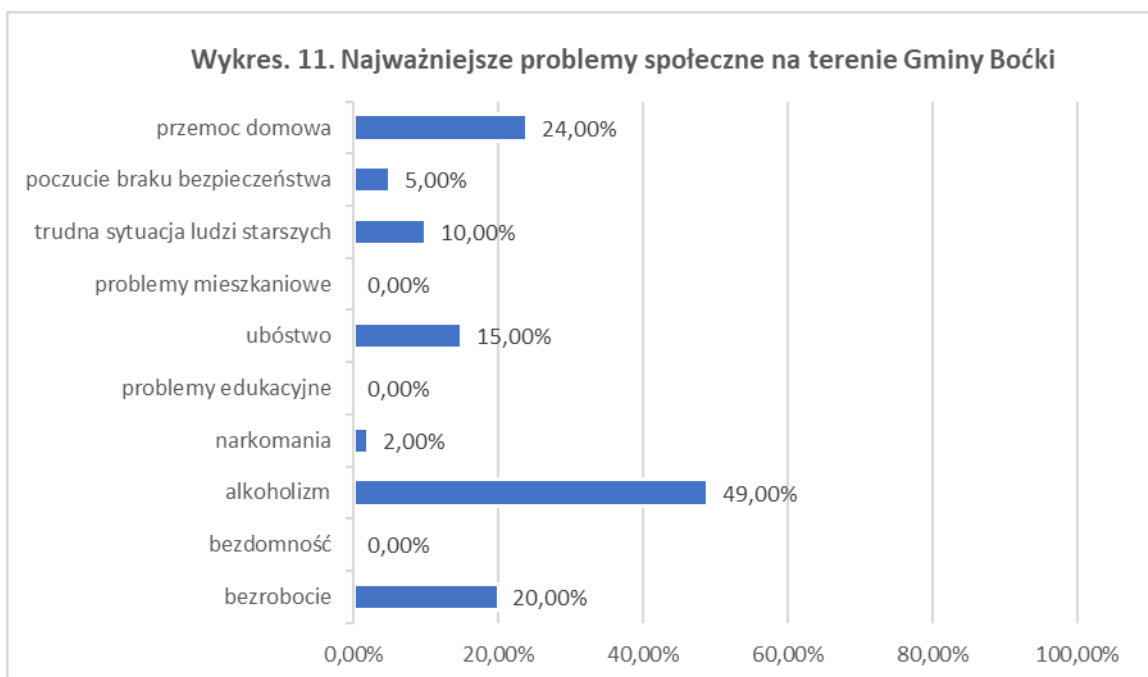
Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Boćki w badaniach wzięło udział 120 osób. Badania przeprowadzono za pomocą ankiety, która dotyczyła zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców z terenu gminy Boćki. Badania trwały od 05 lutego 2024r. do 31 marca 2024r. Ankieta zamieszczona została na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach oraz udostępniana w formie papierowej. W badaniach wzięło udział 65 kobiet oraz 55 mężczyzn.

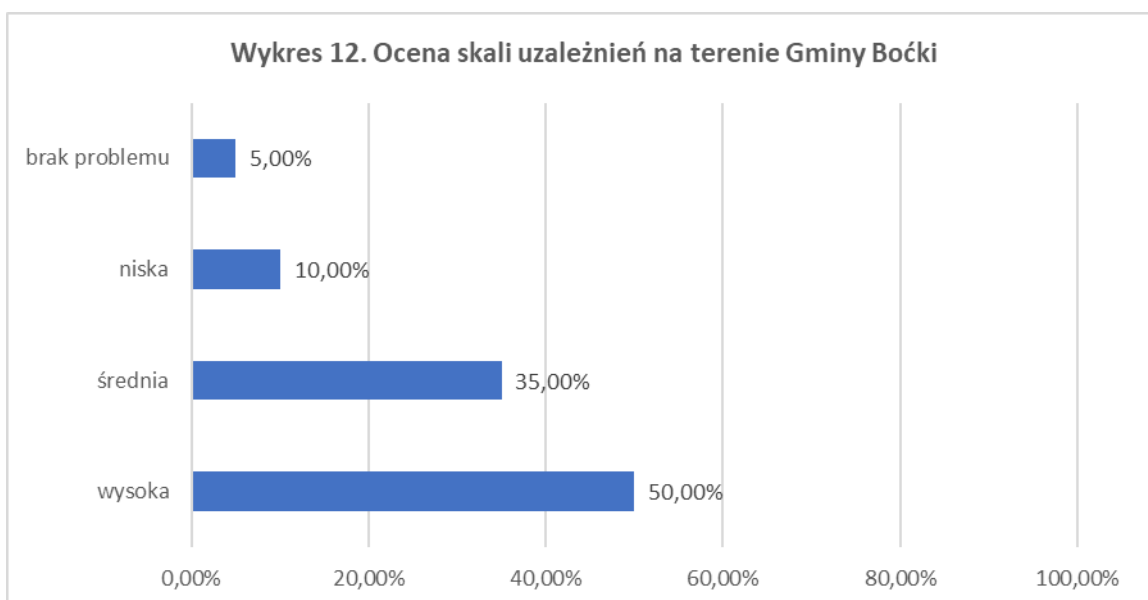
W badanej grupie respondentów 45 osób stanowili mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym do 18 do 25 lat, 33 osoby w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat i 29 osób w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat. Natomiast pozostałe 13 osób to mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym od 51 lat.

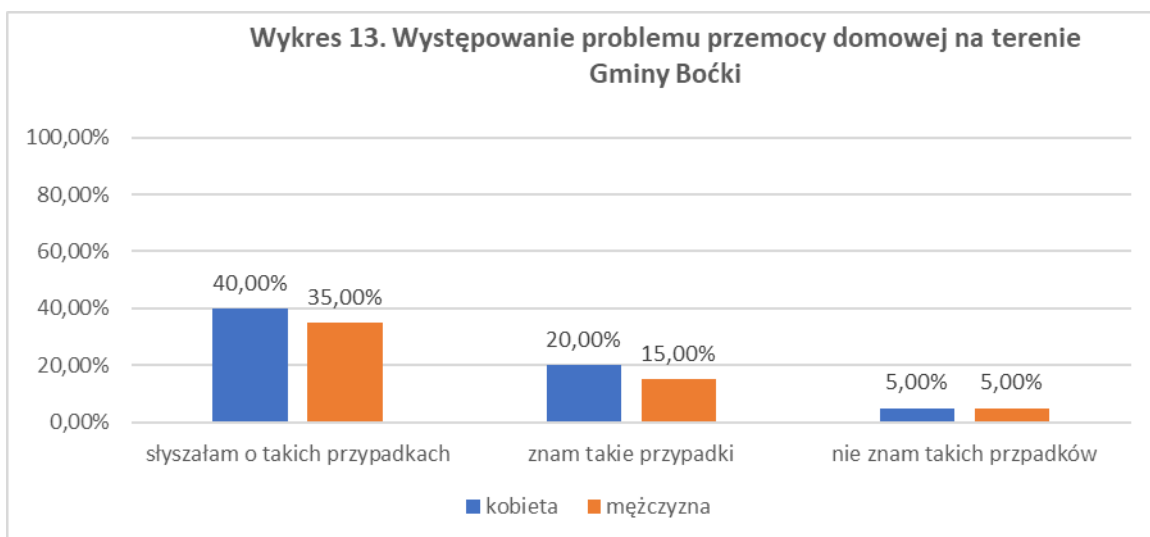
Wśród badanych mieszkańców Gminy Boćki największą grupę bo 48 osób, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, 25 osób posiadało wykształcenie gimnazjalne a 34 wykształcenie zawodowe. Natomiast 10 osób posiadało wykształcenie policealne, 7 średnie a 4 osoby wykształcenie wyższe.

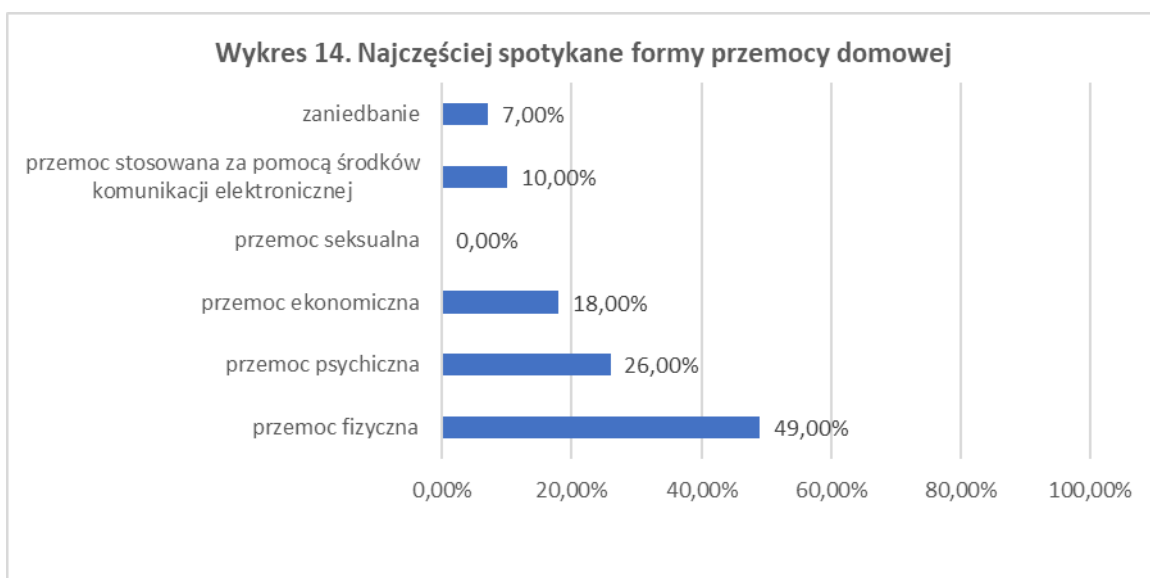
Ankietowani mieli wskazać jaki problemy społeczne występujące na terenie Gminy Boćki za najważniejsze. Wśród respondentów 49% za najważniejszy problem występujący wśród mieszkańców gminy uznało alkoholizm, 24% wskazało występowanie przemocy domowe a 20 % bezrobocie. Natomiast 5% mieszkańców jako główny problem społeczny wskazało poczucie braku bezpieczeństwa a 2% występowanie narkomanii.

Badani mieszkańcy Gminy Boćki oceniając poziom uzależnień występujących na terenie gminy w 50 % uznali poziom uzależnień za wysoki, 35% respondentów oceniła poziom występowania uzależnień jako średni, 10 procent jako niski, Natomiast 5 % badanych uznało, iż problem uzależnień nie występuje.

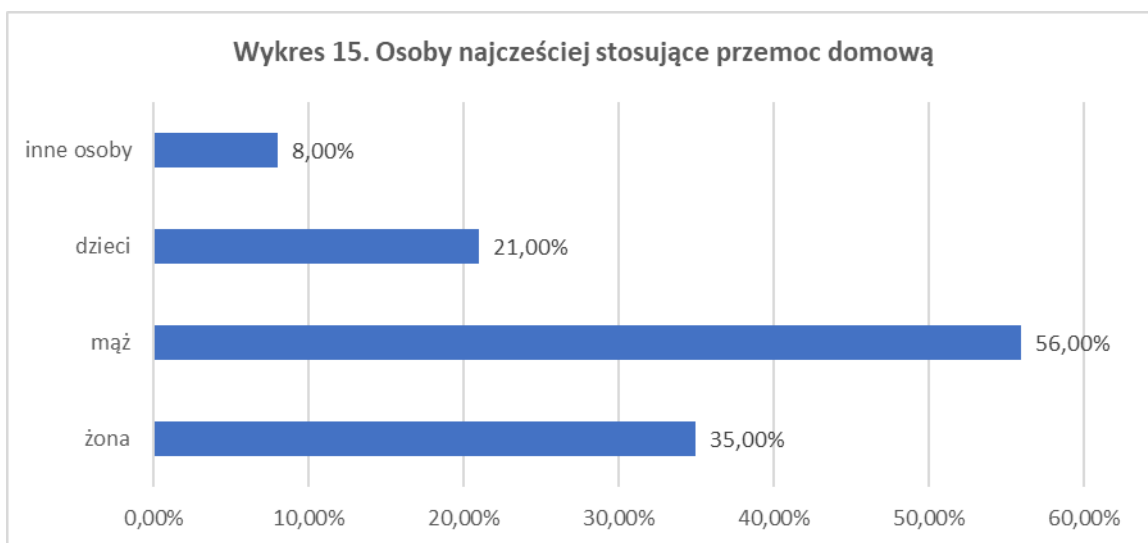

Odpowiadając na pytanie dotyczące występowania problemu przemocy na terenie Gminy Boćki 40% ankietowanych kobiet uznało, iż słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej, 20% respondentek zna przypadki występowania przemocy domowej zaś 5% badanych nie zna przypadków występowania przemocy domowej. Natomiast wśród badanych mężczyzn 35% ankietowanych uznało, iż słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej, 15% respondentów zna przypadki występowania przemocy domowej zaś 5% badanych nie zna przypadków występowania przemocy domowej.

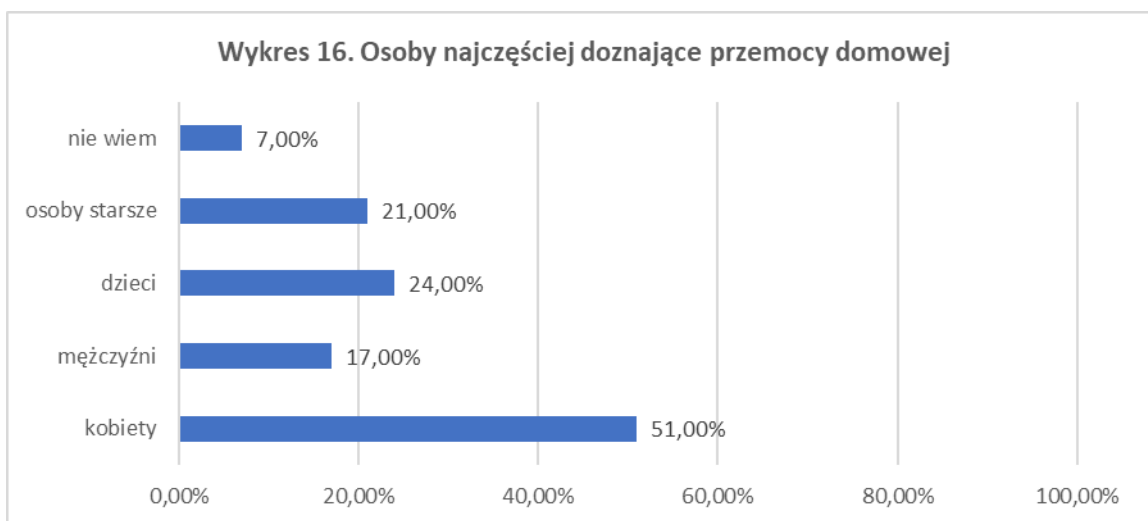

Ankietowani mieli za zadanie wskazać formy przemocy domowej, ich zdaniem najczęściej występujące na terenie zamieszkiwanej gminy. 49% wskazało, iż najczęstszą formą przemocy domowej jest przemoc fizyczna, 25% wskazało natomiast przemoc psychiczną a 18% przemoc ekonomiczną. 10% badanych mieszkańców Gminy Boćki jako najczęstszą formę przemocy

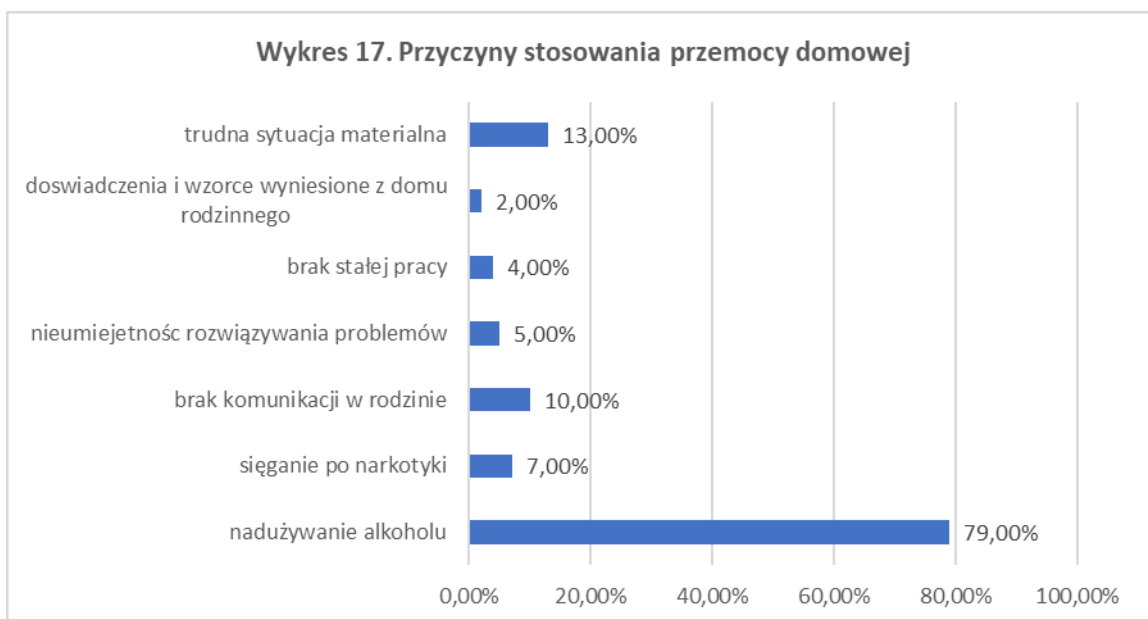
domowej uznało przemoc stosowana za pomocą środków komunikacji elektronicznej (10%) oraz zaniechanie (7%).

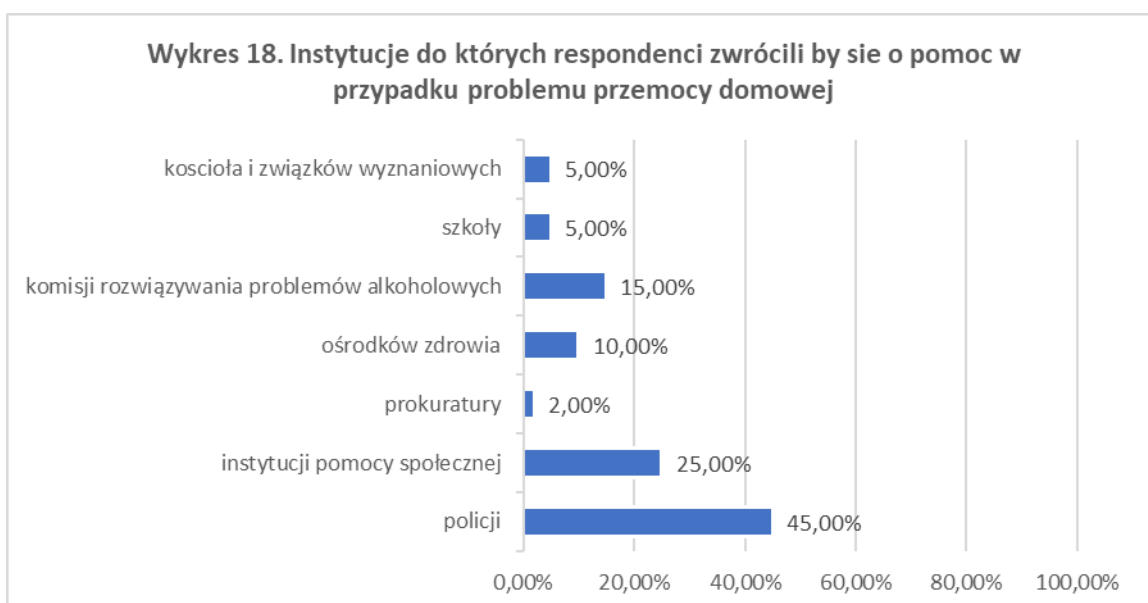
Zdaniem ankietowanych mieszkańców Gminy Boćki osobą najczęściej stosującymi przemoc domowa jest mąż. 35% ankietowanych wskazuje natomiast, że osobą najczęściej stosującą przemoc domowa jest żona, 21% wskazuje dzieci, a 8% badanych inne osoby.

Respondenci wskazali, iż osobą najczęściej doznająca przemocy domowej są kobiety. 24% ankietowanych wskazuje natomiast, że osobami najczęściej doznającymi przemocy domowej są dzieci, 21% wskazuje osoby starsze, a 17% badanych mężczyzn. Natomiast 7% badanych nie wie, które osoby najczęściej doznają przemocy domowej.

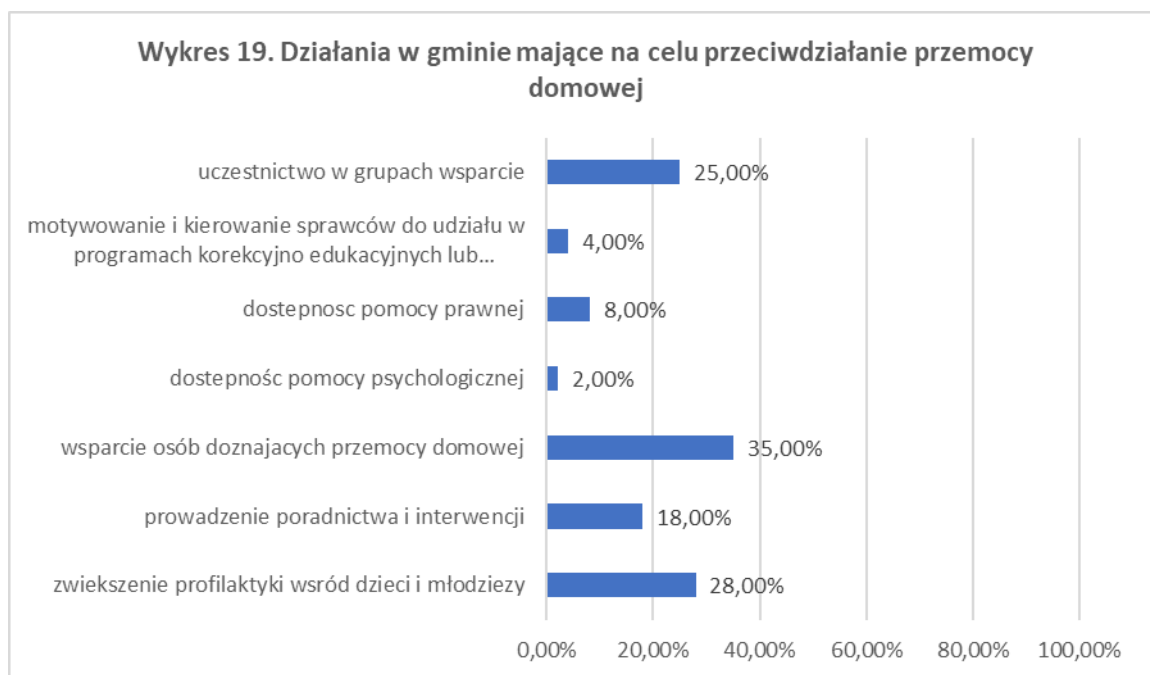

Następnie mieszkańcy Gminy Boćki zostali zapytani jakie są ich zdaniem przyczyny występowania przemocy domowej. Zdaniem respondentów najczęstszą przyczynę, bo wskazaną przez 70% badanych, stanowi nadużywanie alkoholu, w 13% przyczynę przemocy domowej stanowi trudna sytuacja materialna, 10% brak komunikacji w rodzinie, 5% nieumiejętność rozwiązywania problemów, 4% brak stałej pracy a 2% doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego.

Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie, gdzie zwróciliby się o pomoc w przypadku wystąpienia problemu przemocy w rodzinie wskazali w 45 % policję, 25% ośrodki pomocy społecznej a w 15% komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. Natomiast 10 % badanych,

fakt występowania przemocy domowej zgłosiliby do ośrodków zdrowia a 5% do kościoła i związków wyznaniowych oraz szkoły.

Udzielając odpowiedzi na pytanie o działania jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej 35% wskazało działania dotyczące wsparcia osób doznających przemocy domowej, 28% zwiększenia profilaktyki wśród dzieci i młodzieży a 25% oczekuje uczestnictwa w grupach wsparcia. Natomiast 18% jako działania w celu przeciwdziałania przemocy domowej wskazuje prowadzenia poradnictwa i interwencji, 8% dostęp do pomocy prawnej a 4% motywowanie i kierowanie sprawców do udziału w programach edukacyjno – korekcyjnych a 2% dostępność do pomocy psychologicznej

Ponadto, badani mieszkańcy Gminy Boćki odpowiadając na pytanie jak oceniają dotychczasowe działania profilaktyczne gminy związane z problemem przemocy w rodzinie w 50% ocenili bardzo dobrze, 30% dobrze, 20% jako niewystarczające.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalnie statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy. Problematyka przemocy jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, często skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne. Do poznania skali zjawiska w zakresie przemocy domowej oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej służą również informacje gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Boćki oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele Policji, ośrodka pomocy społecznej, GKRPA, oświaty, Stowarzyszenia „Klekociaki”, kurator sądowy. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Boćki tworzył Grupy diagnostyczno - pomocowe. Do składu grupy można powoływać także inne osoby mogące mieć wpływ na podejmowane działania.

4.2. Analiza zjawiska przemocy w Gminie Boćki na podstawie danych statystycznych

Dane o procedurze Niebieskie Karty w gminie Boćki w latach 2021 - 2023 zestawiono w formie tabelarycznej. Informacje przekazane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach.

Tabela 1. Niebieskie Karty sporządzone w gminie Boćki w latach 2021 - 2023

		2021	2022	2023
Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty		21	22	17
Liczba NK założonych przez poszczególne podmioty	Policja	15	20	14
	GOPS	0	0	0
	Oświata	1	0	0
	Służba zdrowia	0	0	0
	GKRPA	0	0	0
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury Niebieska Karta		69	13	15
Osoby dotknięte przemocą	kobiety	21	10	17
	mężczyźni	6	2	7
	dzieci	17	3	0
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta C		18	18	7
Osoby stosujące przemoc		26	14	15
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta D		17	10	10

Liczba zamkniętych procedur NK,	Na skutek ustania przemocy	15	5	10
	Na skutek braku zasadności podejmowanych działań	11	12	3
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego		4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno- pomocowych		6	5	15
Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno- pomocowych		37	28	30

Źródło: opracowanie własne

W każdym roku najczęściej Niebieskich Kart wypełniana była przez Policję, oraz jedna przez przedstawicieli oświaty. Nie było na przestrzeni wskazanych lat nie było wypełnianych kart przez przedstawicieli ośrodków pomocy czy służby zdrowia. Świadczy to o tym, że zdarzenia te w większości przypadków wymagały działań interwencyjnych w dniu zaistnienia zdarzenia.

Formularze Niebieskie Karty były zakładane kilkakrotnie w tych samych rodzinach, w których była prowadzona już procedura Niebieskiej Karty. Trzeba pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy w rodzinie. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i wzajemnego oddziaływania na siebie różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Przemoc nie jest jednorazowym incydentem, często rozwija się latami, coraz bardziej zniewalając, odbierając wewnętrzną moc, doprowadzając do wyczerpania, bierności, przekonania, że nic nie zmieni mojej sytuacji, że jestem winna doznawanej przemocy. Taki stan i przekonania wydłużają i utrudniają szukanie pomocy i proces wychodzenia z przemocy. Osoba krzywdzona praktycznie bez pomocy z zewnątrz bardzo często nie jest w stanie poradzić sobie z problemem przemocy. Najczęściej procedurę Niebieskiej Karty wprowadzano z powodu podejrzenia przemocy spowodowanej nadużywaniem alkoholu i konfliktami między małżonkami a w następstwie przekładało się na przemoc wobec dzieci (dzieci świadkowie przemocy). Na przestrzeni wskazanych najczęściej NK było założonych w 2022 roku.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart nie oddaje w pełni obrazu problematyki przemocy domowej na terenie gminy. Zjawisko to jest trudne do zdiagnozowania między innymi ze względu na obawę przed sprawcą przemocy i niewiarę w jakąkolwiek zmianę. W przeważającym stopniu

osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie byli mężczyźni, w pojedynczych przypadkach przemoc stosowały kobiety.

Na terenie Gminy Boćki brak jest placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, nie ma lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych. Brak jest gminnych ośrodków wsparcia. W ramach działań GKRPA w Boćkach od lutego 2019 roku funkcjonuje Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin, w tym osób doznających przemocy w rodzinie. Punkt czynny jest jeden raz w miesiącu w wymiarze 2 godzin.

Przemoc domowa w myśl ustawy o pomocy społecznej, jest jednym z powodów przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Osoby i rodziny dotknięte tym problemem mają możliwość skorzystania zarówno z pomocy finansowej, rzeczowej jak też w formie pracy socjalnej.

Tabela 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	121	111	113
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	182	165	171

Źródło: opracowanie własne.

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Tab. 3 Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin	2	5	3
Liczba osób w rodzinach	5	10	8

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej rodzin z problemem przemocy w rodzinie korzystało z pomocy Ośrodka w 2022 roku. W ramach świadczeń przyznawano zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu”, obiadów dzieciom w szkołach w czasie nauki .

4.3. Analiza SWOT

Analiza SWOT to autodiagnoza obejmującej posiadane przez Gminę Boćki słabe i mocne strony, w zakresie realizacji swoich zadań, a także szanse i zagrożenia płynące z otoczenia Gminy, które mogą realizację zaplanowanych działań wspierać lub utrudniać. Przygotowana poniżej analiza SWOT stanowi próbę takiej właśnie autodiagnozy i służyć ma przede wszystkim temu, by planowane przez Gminę działania można było przeprowadzać w oparciu o rzeczywiste zasoby, a ewentualne braki w tychże zasobach można było identyfikować i w miarę możliwości uzupełniać. Przy konstruowaniu analizy SWOT uwzględniono również stan lokalnych zasobów instytucjonalnych i kadrowych, umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej i terapeutycznej.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none">• Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego• Dobry przepływ informacji pomiędzy członkami Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych• Doświadczeni i wykwalifikowani pracownicy, posiadający wiedzę i wieloletnie doświadczenie z zakresu pracy z rodzinami dotkniętymi przemocą• Sprawnie funkcjonujące specjalistyczne poradnictwo socjalne• Stale doskonaląca się i doksztalająca kadra instytucji działających na rzecz zapobiegania problemowi przemocy domowej• Realizacja wśród rodziców, dzieci i społeczności lokalnej działań edukacyjno – szkoleniowych w zakresie profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy domowej• Sprzyjająca polityka władz lokalnych ułatwiająca działania w obszarze	<ul style="list-style-type: none">• Brak instytucji i podmiotów świadczących specjalistyczną pomoc, w tym wsparcie psychologiczne, prawne, poradnictwo rodzinne na terenie gminy Boćki• Brak grup wsparcia dla osób doświadczających przemocy• Brak ośrodków wsparcia• Niewielkie zainteresowanie programem korekcyjno - edukacyjnym i psychologiczno- terapeutycznym• Brak placówki wsparcia dziennego (świetlica, klub, ognisko wychowawcze)• Brak grup wsparcia dla osób współzależnych• Ograniczone środki finansowe na działania skierowane na rodzinę w zakresie profilaktyki przemocy domowej• Brak wypracowanych systemów wspomagania działań profilaktycznych• Brak spójnego systemu współpracy pomiędzy podmiotami działającym na

<p>przeciwdziałania przemocy domowej.</p>	<p>rzecz przeciwdziałania przemocy domowej (prokuratura, policja, sady, pomoc społeczna)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający poziom wiedzy i kompetencji mieszkańców w zakresie dotyczącym przemocy domowej • Niechęć mieszkańców do współpracy z odpowiednimi instytucjami lub służbami
<p>szanse</p>	<p>zagrożenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ograniczenie zjawiska przemocy dzięki istniejącym rozwiązaniom prawnym i organizacyjnym • wzrost świadomości osób doświadczających przemocy o przysługujących im prawach • zwiększająca się świadomość społeczna na temat problemów uzależnień i przemocy • zwiększające się możliwości kształcenia i podnoszenia kompetencji realizatorów Programu • możliwość wykorzystania opracowanych dla funkcjonariuszy Policji i pracowników oświaty kwestionariuszy szacowania ryzyka oraz algorytm występowania przemocy domowej • możliwości pozyskania środków ze źródeł zewnętrznych • edukacyjna rola mediów • kampanie społeczne • uproszczenie, zminimalizowanie biurokracji 	<ul style="list-style-type: none"> • brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy • stereotypowe podejście do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym • negatywne wzorce zachowań społecznych • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin • problemy alkoholowe członków rodzin • brak nawyków korzystania z poradnictwa specjalistycznego • brak motywacji do korzystania z poradni terapii uzależnień • dodatkowe obciążenie w obowiązkach służbowych • negatywne ukazywanie pracy służb społecznych – media nie pełnią roli edukacyjnej • nadmierna biurokracja • brak szybkiego dostępu do leczenia w wyspecjalizowanych placówkach lecznictwa odwykowego przewlekłość postępowania zobowiązującego do podjęcia leczenia alkoholowego • niechęć do podejmowania terapii przez

	<p>osoby stosujące przemoc</p> <ul style="list-style-type: none"> • rosnące spożycie środków psychoaktywnych, w tym alkoholu, które może skutkować wzrostem liczby osób uzależnionych stosujących przemoc • Wzrastająca liczba osób/rodzin wymagających wsparcia interdyscyplinarnego.
--	--

5. ZAŁOŻENIA I CELE PROGRAMU

W celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym realizacji celów ustawowych oraz celów wskazanych w Programie, określono cztery podstawowe obszary zawierające kierunki działań oraz sprecyzowano oddziaływania wobec różnych grup odbiorców:

1. Profilaktyka przemocy domowej
2. Ochrona oraz wsparcie osób doznających przemocy domowej
3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową
4. Kompetencje instytucji oraz przedstawicieli służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

5.1. Cel główny programu

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania występowaniu problemu przemocy domowej oraz zmniejszenie skali jego występowania na terenie Gminy Boćki.

5.2. Obszary i cele szczegółowe Programu

Cel główny programu realizowany będzie w czterech obszarach:

1. profilaktyka przemocy domowej

Cel szczegółowy: zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zapobiegania problemowi przemocy domowej oraz kształtowanie postaw i umiejętności życia w rodzinie bez przemocy na terenie Gminy Boćki.

2. Ochrona oraz wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności ochrony i dostępu do specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

3. Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową

Cel szczegółowy: zwiększenie skuteczności działań i procedur interwencyjnych dotyczących osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Boćki

4. Kompetencje instytucji oraz przedstawicieli służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel szczegółowy: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

5.3. Harmonogram realizacji Programu

Obszar I – Profilaktyka przemocy

Cel: zintensyfikowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie zapobiegania problemowi przemocy domowej oraz kształtowanie postaw i umiejętności życia w rodzinie bez przemocy na terenie Gminy Boćki					
Kierunki działania	Rodzaje działań	wskaźniki	Podmioty realizujące	Termin	Źródła finansowania
1. Działania informacyjne zwiększające wiedzę w zakresie profilaktyki przemocy	1.1 opracowanie, publikacja, dystrybucja materiałów informacyjnych dotyczących problemu przemocy	Liczba dystrybuowanych : poradników, ulotek, plakatów, liczba spotkań informacyjnych, liczba uczestników spotkań informacyjnych, liczba innych form informowania, liczba artykułów prasowych	GOPS, GKRPA, placówki oświatowe, służba zdrowia, kuratorzy sądowi, organizacje pozarządowe, PCPR, policja	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne
	1.2 realizowanie programów profilaktycznych przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Liczba programów, liczba Uczestników, liczba uczniów	Placówki oświatowe GKRPA, GOPS, organizacje pozarządowe.	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne

	1.3 Koordynowanie działań lokalnych instytucji i organizacji w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej	Liczba spotkań, liczba grup roboczych	Zespół Interdyscyplinary	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
2.Działania edukacyjne w zakresie profilaktyki przemocy oraz służące kształtowaniu postaw i umiejętności życia w rodzinie bez przemocy	2.1 organizowanie szkoleń i wykładów profilaktyki przemocy	Liczba szkoleń, wykładów, liczba uczestników	Placówki oświatowe GKRPA, GOPS, organizacje pozarządowe	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne
	2.2. edukacja dzieci i młodzieży oraz rodziców w zakresie występowania problemu przemocy	Liczba zajęć edukacyjnych, liczba dzieci, Liczba zajęć i warsztatów dla rodziców, liczba uczestników	Placówki oświatowe, GOPS, kościoły, kuratorzy sądowi, służba zdrowia, PCPR, Policja	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne
	2.3. Organizacja akcji antyprzemocowych	Liczba akcji, liczba uczestników	Placówki oświatowe, GKRPA, GOPS, organizacje pozarządowe, kościoły, policja	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
3.Działania w środowisku lokalnym na rzecz przeciwdziałania występowania przemocy domowej	3.1 Organizowanie form spędzania czasu wolnego sprzyjającego wzmocnieniu więzi rodzinnych	Liczba zorganizowanych wydarzeń, liczba uczestników	Placówki oświatowe, GOK, GOPS, organizacje pozarządowe	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
	3.2 Promowanie	Liczba wydarzeń,	Placówki	Na	Środki własne

	zabaw, książek i programów wolnych od przemocy wśród dzieci, młodzieży i rodziców	liczba uczestników	oświatowe, GOK, GOPS, GKRPA organizacje pozarządowe, Biblioteka, kościoły, Policja	bieżąco	gminy, środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
--	---	--------------------	--	---------	--

Obszar 2 - Ochrona oraz wsparcie osób doznających przemocy domowej

Cel: zwiększenie skuteczności ochrony i dostępu do specjalistycznej pomocy osobom doznającym przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

Kierunki działania	Rodzaje działań	wskaźniki	Podmioty realizujące	Termin	Źródła finansowania
1. Działania interwencyjne i profilaktyczne wobec osób doświadczających przemocy	1.1 Identyfikowanie problemu przemocy domowej poprzez realizację Procedury Niebieskiej Karty	Liczba Niebieskich Kart, liczba osób doznających przemocy, liczba mężczyzn, kobiet, dzieci doznających przemocy	Organizacje pozarządowe Urząd Gminy, GOPS, PCPR Policja, Sądy, placówki oświatowe, służba zdrowia	Na bieżąco	Środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
	1.2 podejmowanie interwencji w sytuacji podejrzenia przemocy domowej	Liczba interwencji, liczba interwencji podjęta przez poszczególne podmioty interweniujące	Policja, GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia	Na bieżąco	środki własne realizatorów
2. Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form udzielania pomocy osobom doznającym	2.1 Upowszechnianie wśród mieszkańców Gminy Boćki informacji dotyczących Zespołu interdyscyplinarnego	Liczba informacji o Zespole w lokalnej prasie, liczba ulotek, liczba plakatów	Urząd Gminy, GOPS	Na bieżąco	Środki zewnętrzne, środki własne realizatorów.

przemocy domowej	ego i Procedury Niebieskiej Karty				
	Stworzenie, rozpowszechnianie i aktualizacja kompleksowej bazy danych z informacjami na temat instytucji, organizacji świadczących pomoc w zakresie problemu przemocy domowej	liczba aktualizacji bazy, liczba instytucji w bazie, liczba instytucji i organizacji, w których dostępna jest baza danych	Policja, GOPS, PCPR, Urząd Gminy	Na bieżąco	Środki własne gminy, środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
3.Współpraca instytucji samorządowych, a także podmiotów oraz organizacji pozarządowych udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	3.1 Nawiązywanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowe	Liczba realizowanych wspólnie projektów, liczba spotkań	GOPS, PCPR, instytucje oświatowe, organizacje pozarządowe	Na bieżąco	Środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
4.Kompleksowa pomoc i wsparcie dla osób doznających przemocy	4.1Zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, psychologicznego, socjalnego, medycznego oraz udzielanie pomocy prawnej,	Liczba udzielonych porad, liczba osób korzystających z poradnictwa, liczba osób objętych wsparciem	Organizacje pozarządowe, Urząd Gminy, GOPS, PCPR, Policja, Sądy, placówki oświatowe, służba zdrowia	Na bieżąco	Środki zewnętrzne, środki własne realizatorów

	psychologicznej, socjalnej.				
	Udzielanie pomocy medycznej osobom doznającym przemocy domowej oraz wystawianie zaświadczeń o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała	Liczba wydanych zaświadczeń, liczba osób , którym udzielono pomocy.	Służba zdrowia	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
	4.2 Udzielenie wsparcia i młodzieży z rodzin zagrożonych przemocą domową	Liczba dzieci objętych wsparciem	Placówki oświatowe organizacje pozarządowe, GOPS	Na bieżąco	Środki zewnętrzne, środki własne realizatorów
	4.3 Informowanie osób doznających przemocy o instytucjach i organizacjach oferujących specjalistyczne formy pomocy i wsparcia	Liczba osób którym udzielono informacji	GOPS, Policja, placówki oświatowe, służba zdrowia, GKRPA	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
	Zapewnianie bezpiecznego schronienia ofiarom przemocy domowej, w tym bezpłatnego schronienia dzieciom doznającym	Liczba osób którym udzielono wsparcia, Liczba zabezpieczonych dzieci	GOPS, Urząd Gminy, służba zdrowia, policja	Według potrzeb	Środki własne realizatorów

	przemocy.				
	4.4 Prowadzenie grup wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	Liczba spotkań, liczba osób uczestniczących w spotkaniach	Organizacje pozarządowe, PCPR	Na bieżąco	Środki własne realizatorów

Obszar 3 - Oddziaływania na osoby stosujące przemoc domową

Cel: zwiększenie skuteczności działań i procedur interwencyjnych dotyczących osób stosujących przemoc domową na terenie Gminy Boćki

Kierunki działania	Rodzaje działań	wskaźniki	Podmioty realizujące	Termin	Źródła finansowania
1. Działania interwencyjne i profilaktyczne wobec osób stosujących przemoc domową	1.1 Informowanie sprawców przemocy o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy domowej oraz motywowanie osób stosujących przemoc do podjęcia działań na rzecz zatrzymania przemocy	Liczba niebieskich kart D, liczba procedur Niebieskiej Karty	GOPS, Policja, Sąd	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
	1.2 Prowadzenie programów korekcyjno – edukacyjnych dla sprawców przemocy oraz kierowanie do uczestnictwa w programach	Liczba osób uczestniczących w programie, liczba wydanych skierowań	PCPR, GOPS, Policja	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
	1.3 Prowadzenie	Liczba osób	PCPR,	Na bieżąco	Środki własne

	programów psychologiczno terapeutycznych dla sprawców przemocy oraz kierowanie do uczestnictwa w programach	uczestniczących w programie, liczba wydanych skierowań	GOPS, Policja		realizatorów
	1.4 Prowadzenie innych form oddziaływań dla sprawców przemocy domowej	Liczba osób uczestniczących	GKRPA	Na bieżąco	Środki własne realizatorów
	11.5 Izolowanie sprawców przemocy poprzez zastosowanie instrumentów prawnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu, zakazu zbliżania się do ofiary	Liczba osób z nakazem opuszczenia lokalu, liczba osób wobec których zastosowano zakaz zbliżania się do ofiary,	Sąd prokuratura, policja	Według potrzeb	Środki własne realizatorów

Obszar 4 - Kompetencje instytucji oraz przedstawicieli służb realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel: zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli służb i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

Kierunki działania	Rodzaje działań	wskaźniki	Podmioty realizujące	Termin realizacji	Źródła finansowania
1. Doskonalenie umiejętności zawodowych osób	1.1 Uczestnictwo w szkoleniach, warsztatach, seminariach dla	Liczba szkoleń, warsztatów, liczba uczestników	Zi, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe	Według potrzeb	Środki własne realizatorów

realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania a przemocy domowej	członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych				
2. Wzmocnienie kompetencji zawodowych oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania a przemocy domowej	2.1 Organizacja szkoleń z zakresu wypalenia zawodowego osób realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, superwizji, coachingu, grup wsparcia	Liczba szkoleń, liczba uczestników	Zi, GOPS, GKRPA, placówki oświatowe	Według potrzeb	Środki własne realizatorów
	2.2 Wymiana informacji na temat kompetencji zadań, świadczonych form wsparcia pomiędzy poszczególnymi służbami odpowiedzialnym i za przeciwdziałanie przemocy domowej	Liczba spotkań	Policja, GOPS, placówki oświatowe, służba zdrowia, GKRPA, kuratorzy	Na bieżąco	Środki własne realizatorów

6. ADRESACI PROGRAMU

- Osoby i rodziny doświadczające problemu przemocy domowej

- Osoby i rodziny zagrożone wystąpieniem problemu przemocy domowej
- Osoby stosujące przemoc domową
- Dzieci i młodzież
- Służby, instytucje i osoby zajmujące się przeciwdziałaniem przemocy na terenie Gminy Boćki
- Mieszkańcy Gminy Boćki

7. REALIZATORZY PROGRAMU I ZASOBY WŁASNE

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Społecznych w Boćkach
- Komenda Powiatowa Policji w Bielsku Podlaskim
- Szkoła Podstawowa w Boćkach
- Szkoła Podstawowa w Andryjankach
- Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Bockach
- Urząd Gminy w Bockach
- Gminny Ośrodek Kultury w Boćkach
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku Podlaskim
- Organizacje pozarządowe
- Kościoły, związki wyznaniowe
- Gminna Biblioteka w Bockach

8. MONITORING SPRAWOZDAWCZOŚĆ ORAZ EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów . Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualny, modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny zostać wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania

Ewaluacja Programu pozwoli na:

- dostosowanie form wsparcia do potrzeb i problemów istniejących w Gminie Boćki,
- zwiększenie dostępności działań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ewaluację programu będzie prowadzić Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach we współpracy z wszystkimi instytucjami realizującymi program.

Ocena jakości realizowanych w ramach Programu działań będzie odbywała się w oparciu o prowadzony monitoring i sprawozdawczość. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu w przyszłości. Monitorowanie programu będzie prowadzone przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach na podstawie informacji uzyskanych od realizatorów programu. Efekty podsumowane zostaną w sprawozdaniu z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, które zostanie przedłożone do wiadomości Wójtowi Gminy Boćki w I kwartale każdego roku za rok ubiegły. Ponadto corocznie gmina przekazuje sprawozdanie z realizacji zadań do wojewody z wykorzystaniem systemu informatycznego. Jakość realizowanych działań przez jednostkę samorządu terytorialnego będzie oceniana także przez wojewodę, który sprawuje nadzór nad sposobem realizacji zadań, w tym poprzez system kontroli. Na podstawie wniosków ze sprawozdania następować będzie modyfikacja treści programu na kolejne lata.

W ramach realizacji Programu dostępne będą, na stronach internetowych podmiotów zaangażowanych w działania, bazy zawierające dane instytucji, z których usług mogą skorzystać osoby dotknięte przemocą w rodzinie oraz osoby stosujące przemoc w rodzinie a także informacje w zakresie przemocy w rodzinie.

9. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Boćki, dotacji oraz ze środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.

10. SPIS TABEL I WYKRESÓW

Spis tabel:

1. Niebieskie Karty sporządzone w gminie Boćki w latach 2021 – 2023
2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023
3. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023

Spis wykresów:

1. Wiek badanej grupy dzieci i młodzieży
2. Czy wiesz czym jest przemoc domowa
3. Czy uważasz że jesteś lub byłeś ofiarą przemocy domowej, świadkiem przemocy domowej
4. Kto twoim zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową
5. Kto jest najczęstszą osobą doznającą przemocy domowej

6. Najczęstsze przyczyny występowania przemocy domowej
7. Najczęstsza forma przemocy domowej
8. Kogo byś poinformował gdybyś doznawał przemocy domowej
9. Wiek dorosłej grupy respondentów
10. Wykształcenie respondentów
11. Najczęstsze problemy społeczne na terenie Gminy Boćki
12. Ocena skali uzależnień na terenie Gminy Boćki
13. Występowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy Boćki
14. Najczęściej spotykane formy przemocy domowej
15. Osoby najczęściej stosujące przemoc domową
16. Osoby najczęściej doznające przemocy domowej
17. Przyczyny stosowania przemocy domowej
18. Instytucje, do których respondenci zwróciliby się o pomoc w przypadku problemu przemocy domowej
19. Działania w gminie mające na celu przeciwdziałania przemocy domowej

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr
Rady Gminy Boćki
z dnia 5 czerwca 2024 r.

Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach

Boćki 2024

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Analiza danych zastanych.....	3
2.1	Charakterystyka Gminy Boćki.....	3
2.2	Instytucje na terenie Gminy Boćki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.....	4
2.3	Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych statystycznych....	5
3	Metodologia	8
	badania.....	
3.1	Cele i problematyka badania.....	8
3.2	Badana grupa.....	9
3.3	Uzasadnienie i wybór techniki badawczej oraz narzędzia badawcze.....	9
4	Analiza wyników badań.....	10
4.1	Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Boćki.....	10
4.1.1	Struktura badanej grupy.....	10
4.1.2	Problem przemocy domowej z perspektywy dzieci i młodzieży.....	12
4.2	Analiza wyników badania wśród dorosłych mieszkańców gminy Boćki.....	16
4.2.1	Struktura badanej grupy.....	16
4.2.2	Problem przemocy domowej z perspektywy dorosłych mieszkańców.....	18
5	Wnioski i rekomendacje.....	23
6	Spis tabel i wykresów.....	25

1. Wprowadzenie

Przedstawiony raport „Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Boćki” zawiera informacje na temat występowania problemu oraz okoliczności i postaw związanych z szeroko rozumianym zjawiskiem przemocy domowej na terenie gminy.

Diagnoza składa się z czterech głównych części. Pierwsza zawiera opis założeń teoretycznych oraz analizę zjawisk przemocy domowej na podstawie danych statystycznych. Kolejna część diagnozy zawiera założenia metodologiczne badań, a dwie kolejne stanowią prezentacje wyników badań oraz wnioski i rekomendacje.

Adresatami niniejszej diagnozy są mieszkańcy Gminy Boćki, a w szczególności osoby doznające przemocy domowej, stosujące przemoc domową ale również podmioty i instytucje zajmujące się działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej a także wszyscy, którym zależy na promowaniu życia bez przemocy w środowisku lokalnym

Prezentowana diagnoza z badania zjawiska przemocy domowej stanowi podstawę do planowania zintegrowanego systemu działań mających na celu identyfikację, ukazanie skali przemocy oraz profilaktyki problemu przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

2. Analiza danych zastanych

2.1. Charakterystyka Gminy Boćki

Według stanu na 30 czerwca 2023, liczba ludności gminy Boćki wyniosła 3856 osób, z czego 48,52 % stanowiły kobiety, a 51,48% mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 7,1 % ludności powiatu, 0,03% ludności województwa.

Tabela 1. Liczba mieszkańców w podziale na wiek i płeć

Liczba mieszkańców według grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	83	59
4-6	68	54
7-18	233	192

Wiek produkcyjny	1199	899
60-64		112
65-74	235	234
75-79	69	99
80+	98	222

Źródło: Ocena Zasobów Społecznych Gminy Boćki za 2023r.

Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 17,87%, osoby w wieku produkcyjnym 54,41 %, a w wieku poprodukcyjnym 27,72 %. Na dzień 31.12.2023r. Gminę Boćki zamieszkiwało 4026 osób. Według stanu na 31 grudnia 2022r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła 4,2%. Stopa bezrobocia dla powiatu wynosi 3,1 % dla województwa wynosi 7,3 %. Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w gminie Boćki wynosiła 52 osoby, w tym 44,23 % stanowiły kobiety, 55,77 % mężczyźni. Udział długotrwale bezrobotnych w stosunku do ogólnej liczby ludności wyniósł 0,5%. W zasobach infrastruktury społecznej gminy brak jest żłobków, istnieją 3 przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach, dysponujących 150 miejscami, 2 świetlice dla dzieci i młodzieży przyszkolne .

2.2. Instytucje na terenie Gminy Boćki działające na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej

Analizując sytuację społeczno – ekonomiczną gminy należy również zwrócić uwagę na infrastrukturę edukacyjną i kulturalną. W obszarze polityki społecznej na terenie gminy dział szereg instytucji, których głównym celem są działania z obszaru pomocy społecznej, a także edukacji, kultury, sportu, rekreacji. Są to instytucje, które podejmują liczne działania w zakresie profilaktyki przemocy domowej oraz integracji sfery rodziny. W Gminie Boćki są to placówki edukacyjne, tj. : Szkoła Podstawowa w Boćkach, Gminna Biblioteka Publiczna, Gminny Ośrodek Kultury, Ośrodek Zdrowia, Klub Sportowy Bocian, stowarzyszenie „Klekociaki”, związki wyznaniowe, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W Gminie Boćki działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Jest on bezpośrednim organizatorem i wykonawcą zadań z pomocy społecznej na terenie gminy.

Tabela 2. Najczęstsze powody udzielania pomocy i wsparcia

Powody udzielania pomocy i wsparcia	Liczba rodzin
ubóstwo	59

niepełnosprawność	33
bezrobocie	25
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23
Długotrwała lub ciężka choroba	19
alkoholizm	9
Potrzeba ochrony macierzyństwa	9
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1
Zdarzenia losowe	1

Źródło: Ocena Zasobów społecznych Gminy Boćki 2023r.

Pomoc i wsparcie w gminie Boćki z pomocy społecznej w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 51 osób, zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 64 osoby. Odpłatność gminy za pobyt w Domu Pomocy Społecznej dotyczyła 9 osób. W gminie funkcjonowało 2.asystentów rodziny, którzy objęli swoją opieką 3 rodziny (jeden z asystentów nie świadczył usług z powodu przebywania na urlopie wychowawczym). Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale na zasiłki stałe, okresowe oraz celowe, liczby asystentów rodziny, liczby rodzin wspieranych i liczby osób objętych pracą asystenta rodziny.

2.3. Analiza zjawiska przemocy domowej na podstawie danych statystycznych

W siedzibie Ośrodka funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Boćki realizujący zadania dotyczące zjawiska Przemocy domowej

Dane o procedurze Niebieskie Karty w gminie Boćki w latach 2021 - 2023 zestawiono w formie tabelarycznej. Informacje przekazane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach.

Tabela 1. Niebieskie Karty sporządzone w gminie Boćki w latach 2021 - 2023

		2021	2022	2023
Liczba prowadzonych procedur Niebieskiej Karty		21	22	17
Liczba NK założonych przez poszczególne	Policja	15	20	14
	GOPS	0	0	0

podmioty	Oświata	1	0	0
	Służba zdrowia	0	0	0
	GKRPA	0	0	0
Liczba rodzin objętych działaniami w ramach procedury Niebieska Karta		69	13	15
Osoby dotknięte przemocą	kobiety	21	10	17
	mężczyźni	6	2	7
	dzieci	17	3	0
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta C		18	18	7
Osoby stosujące przemoc		26	14	15
Liczba wypełnionych formularzy Niebieska Karta D		17	10	10
Liczba zamkniętych procedur NK,	Na skutek ustania przemocy	15	5	10
	Na skutek braku zasadności podejmowanych działań	11	12	3
Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego		4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych/diagnostyczno- pomocowych		6	5	15
Liczba spotkań grup roboczych/diagnostyczno- pomocowych		37	28	30

Źródło: opracowanie własne

W każdym roku najwięcej Niebieskich Kart wypełniana była przez Policję, oraz jedna przez przedstawicieli oświaty. Nie było na przestrzeni wskazanych lat nie było wypełnianych kart przez przedstawicieli ośrodków pomocy czy służby zdrowia. Świadczy to o tym, że zdarzenia te w większości przypadków wymagały działań interwencyjnych w dniu zaistnienia zdarzenia.

Formularze Niebieskie Karty były zakładane kilkakrotnie w tych samych rodzinach, w których była prowadzona już procedura Niebieskiej Karty. Trzeba pamiętać, że nie ma jednej przyczyny przemocy w rodzinie. Do przemocy dochodzi w wyniku współwystępowania i wzajemnego oddziaływania na siebie różnych czynników: społecznych, kulturowych i psychologicznych. Przemoc nie jest jednorazowym incydentem, często rozwija się latami, coraz bardziej zniewalając, odbierając wewnętrzną moc, doprowadzając do wyczerpania, bierności, przekonania, że nic nie zmieni mojej sytuacji, że jestem winna doznawanej przemocy. Taki stan i przekonania wydłużają i utrudniają szukanie pomocy i proces wychodzenia z przemocy. Osoba krzywdzona praktycznie bez pomocy z zewnątrz bardzo często nie jest w stanie poradzić sobie z problemem przemocy. Najczęściej procedurę Niebieskiej Karty wprowadzano z powodu podejrzenia przemocy spowodowanej nadużywaniem alkoholu i konfliktami między małżonkami a w następstwie przekładało się na przemoc wobec dzieci (dzieci świadkowie przemocy). Na przestrzeni wskazanych najwięcej NK było założonych w 2022 roku.

Liczba sporządzonych Niebieskich Kart nie oddaje w pełni obrazu problematyki przemocy domowej na terenie gminy. Zjawisko to jest trudne do zdiagnozowania między innymi ze względu na obawę przed sprawcą przemocy i niewiarę w jakąkolwiek zmianę. W przeważającym stopniu osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie byli mężczyźni, w pojedynczych przypadkach przemoc stosowały kobiety.

Na terenie Gminy Boćki brak jest placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie, nie ma lokalnych telefonów zaufania, interwencyjnych lub informacyjnych. Brak jest gminnych ośrodków wsparcia. W ramach działań GKRPA w Boćkach od lutego 2019 roku funkcjonuje Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych, współuzależnionych, członków ich rodzin, w tym osób doznających przemocy w rodzinie. Punkt czynny jest jeden raz w miesiącu w wymiarze 2 godzin.

Przemoc domowa w myśl ustawy o pomocy społecznej, jest jednym z powodów przyznania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej. Osoby i rodziny dotknięte tym problemem mają możliwość skorzystania zarówno z pomocy finansowej, rzeczowej jak też w formie pracy socjalnej.

Tabela 2. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023

	2021	2022	2023

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	121	111	113
Liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej	182	165	171

Źródło: opracowanie własne.

Najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej było: ubóstwo, niepełnosprawność, długotrwała choroba, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Tab. 3 Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023

	2021	2022	2023
Liczba rodzin	2	5	3
Liczba osób w rodzinach	5	10	8

Źródło: opracowanie własne

Najwięcej rodzin z problemem przemocy w rodzinie korzystało z pomocy Ośrodka w 2022 roku. W ramach świadczeń przyznawano zasiłki okresowe, zasiłki celowe, zasiłki celowe z programu „Posiłek w szkole i w domu”, obiadów dzieciom w szkołach w czasie nauki .

3. Metodologia badania

3.1. Cele i problematyka badania

Niniejszy dokument stanowi opracowanie diagnozy zjawiska [przemocy domowej na terenie Gminy Boćki. Diagnoza jest punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej, jest niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian.

Badanie to miało na celu przede wszystkim zdiagnozowanie stanu społeczeństwa pod kątem występowania zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień, oraz wskazania przyczyn

występowania przemocy na terenie Gminy Boćki oraz określenia kierunków działań służących jej zapobieganiu .

Przemoc domowa jest niewątpliwie jednym z trudnych zagadnień społecznych, stanowi bowiem wielowymiarowy problem natury społecznej. Przyczyny jej występowania zazwyczaj wynikają z wielu zaistniałych problemów a działania podejmowane w jej profilaktyce nie mogą być działaniami jednorowymi. Diagnoza przemocy domowej stanowi więc w swojej istocie diagnozę społeczną, która bezpośrednio lub pośrednio odnosi się do stanu i sposobu zaspokajania potrzeb społecznych. Jej specyfiką jest fakt, iż koncentruje się ona na zidentyfikowaniu i opisanu takich zjawisk, które ograniczają zaspokojenie potrzeb społecznych lub stwarzają zagrożenie takiego ograniczenia. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców. W/w diagnoza społeczna miała na celu ukazanie skali problemów społecznych na terenie gminy.

3.2. Badana grupa

W badaniu łącznie wzięło udział 227 osób (120 mieszkańców, 108 uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Boćki).

W badaniu problematyki zjawiska przemocy domowej dzieci i młodzieży w Gminie Boćki wzięło udział 108 osób, z czego 58 osób stanowiły dziewczęta a 50 osób chłopcy. Badaniami objęto grupę dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 15 lat, Dzieci w wieku 12 lat stanowiły 45% badanych, w wieku 13 lat 32% badanych, w wieku 14 lat 22% a wieku 15 lat 9% badanej grupy

W badaniach dorosłych mieszkańców Gminy Boćki wzięło udział 65 kobiet oraz 55 mężczyzn. W badanej grupie respondentów 45 osób stanowili mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym do 18 do 25 lat, 33 osoby w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat i 29 osób w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat. Natomiast pozostałe 13 osób to mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym od 51 lat.

3.3 Uzasadnienie i wybór techniki badawczej oraz narzędzia badawcze

Zakres prac badawczych odnosił się do zdiagnozowania problemów jakim jest problem przemocy domowej oraz uzależnień Istotą badania było poznanie opinii i postaw mieszkańców względem występowania oraz profilaktyki przemocy domowej. W tym celu zdecydowano się na

przeprowadzenie badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych: dorosłych mieszkańców i uczniów szkoły szkół podstawowych z terenu Gminy Boćki.

Diagnozę problemu przemocy domowej na terenie Gminy Boćki rozpoczęto od przeprowadzenia badań wśród uczniów klas podstawowych a następnie dorosłych mieszkańców. Zostały one wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą metody PAPI (wywiad bezpośredni realizowany przy użyciu papierowej ankiety).

Badania zostały przeprowadzone w miesiącach luty – marzec 2024 roku. W badaniu łącznie wzięło udział 227 osób (120 mieszkańców, 108 uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Boćki). Kwestionariusz ankiet składał się z pytań zamkniętych. Ankiety wypełniane była samodzielnie, co miało niebagatelną rolę w badaniu postaw i opinii względem delikatnych kwestii. Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy, celem było nie tylko oszacowanie liczby rodzin zagrożonych przemocą ale także sprawdzenie czy mieszkańcy wiedzą, czym jest przemoc i jakie zachowania klasyfikuje się jako zachowania przemocowe.

4. Analiza wyników badań

4.1. Analiza wyników badania przeprowadzonego wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Boćki

4.1.1. Struktura badanej grupy

W badaniu problemów społecznych dzieci i młodzieży w Gminie Boćki wzięło udział 108 osób, z czego 58 osób stanowiły dziewczęta a 50 osób chłopcy.

Badaniami objęto grupę dzieci i młodzieży w wieku od 12 do 15 lat, Dzieci w wieku 12 lat stanowiły 45% badanych, w wieku 13 lat 32% badanych, w wieku 14 lat 22% a wieku 15 lat 9% badanej grupy

Badania przeprowadzono w dwóch szkołach podstawowych na terenie Gminy Boćki: szkole Podstawowej w Boćkach i Szkole Podstawowej w Andryjankach. Dzieci udzielały odpowiedzi na pytania zamknięte.

4.1.2. Problem przemocy domowej z perspektywy dzieci i młodzieży

Jednym z problemów, analizowanym w niniejszej diagnozie jest problem przemocy domowej w opinii dzieci i młodzieży z terenu Gminy Boćki

W początkowej fazie badania dzieci i młodzieży analizie poddano poziom i zakres wiedzy respondentów na temat czym jest przemoc domowa.

Młodzi respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi czy wiedzą czym jest przemoc domowa. Wszyscy badani deklarowali, iż wiedza na czym polega problem przemocy domowej

Młodym mieszkańcom zadano pytanie czy kiedykolwiek byli ofiarami przemocy domowej lub jej świadkiem. 10% młodych respondentów uważa, iż jest lub było ofiarą przemocy domowej a 98%, że nie doświadczyło przemocy domowej. Natomiast 5 % badanych wskazuje, iż było świadkiem przemocy domowej a 99% twierdzi, iż nigdy nie byli świadkami przemocy domowej.

Uczniowie zostali poproszeni o wskazanie, kto ich zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową. 36 % badanych dziewcząt nie wiedziało, kto najczęściej stosuje przemoc domową. Natomiast 11% badanych dziewcząt jako sprawcę przemocy wskazało ojca, 6% matkę, 1 % dzieci a 3% inne osoby. Wśród badanej grupy chłopców najwięcej bo 35% wskazało, iż nie wiek kto najczęściej stosuje przemoc domową, 8% chłopców stwierdziło, iż przemoc najczęściej stosowana jest przez ojca, 1% wskazało matkę, 3% dzieci a pozostałe 4% inne osoby.

Ankietowani zostali poproszeni o wskazanie osoby, która najczęściej doznaje przemocy domowej. Wśród badanych dziewcząt 18% jako osobę najczęściej doznającą przemocy

wskazało kobiety oraz dzieci, 4% osoby niepełnosprawne, 3% mężczyzn. Natomiast 15 % respondentek nie wiedziało, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej. Wśród badanych chłopców 19% jako osobę najczęściej doznającą przemocy wskazało dzieci, 7% kobiety, 1% mężczyzn i osoby starsze oraz inne osoby. Natomiast 19% respondentów nie wiedziało, kto najczęściej doświadcza przemocy domowej,

Uczniowie zostali poproszeni również o wskazanie najczęstszych przyczyn występowania przemocy domowej. Wśród grupy ankietowanych dziewcząt 33% jako najczęstszą przyczynę występowania przemocy domowej wskazało nadużywanie alkoholu, 8% sięganie po narkotyki i brak komunikacji w rodzinie, 4% brak umiejętności rozwiązywania problemów a 1% chorobę psychiczną oraz stres i frustrację. Natomiast 4% ankietowanych nie wie jakie są przyczyny występowania przemocy domowej. Wśród grupy badanych chłopców 26% jako najczęstszą przyczynę występowania przemocy domowej wskazało nadużywanie alkoholu, 6% sięganie po narkotyki, 4% stres i frustracja, 3% brak komunikacji w rodzinie. Natomiast 4% ankietowanych nie wie jakie są przyczyny występowania przemocy domowej

Ankietowani zostali poproszeni również o określenie najczęstszej ich zdaniem formy przemocy domowej. Badani uczniowie jako najczęstszą formę pomocy, bo 79% wskazali uderzanie, 68 szarpanie, 40 % krzyczenie a 28% policzkowanie. Natomiast 16 % badanej grupy dzieci i młodzieży jako najczęstszą formę przemocy domowej wskazało grożenie 14% występowanie cyberprzemocy, 11 % nadmierna krytykę a 2% dawanie klapsów.

Młodym mieszkańcom Gminy Boćki zadano także pytanie czy wiedzą gdzie można zgłosić fakt doznawania przemocy domowej oraz czy uważają, że należałoby poinformować dorosłych, gdyby ktoś z bliskich doznawał przemocy domowej. 60% badanych dziewcząt. Natomiast w grupie badanych chłopców 56% uważa, iż wie gdzie należy zgłosić fakt występowania przemocy domowej a 60% z nich poinformowałoby dorosłych o występowaniu problemu przemocy domowej

Ostatnie pytanie zadane młodym mieszkańcom Gminy Boćki dotyczyło faktu kogo poinformowali by o doznawaniu przemocy domowej. Najwięcej respondentów bo 27% o

fakcie doznawania przemocy domowej poinformowało by wychowawcę lub psychologa, 18% policję, 21% pedagoga szkolnego, 9% mamę lub tatę. Natomiast 5% ankietowanych o doznawaniu przemocy domowej nie poinformowałoby nikogo.

4.2. Analiza wyników badania wśród dorosłych mieszkańców gminy Boćki

4.2.1. Struktura badanej grupy

Wśród dorosłych mieszkańców Gminy Boćki w badaniach wzięło udział 120 osób. Badania przeprowadzono za pomocą ankiety, która dotyczyła zdiagnozowania zjawiska przemocy domowej oraz stanu wiedzy na temat przemocy wśród mieszkańców z terenu gminy Boćki. Badania trwały od 05 lutego 2024r. do 31 marca 2024r. Ankieta zamieszczona została na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach oraz udostępniana w formie papierowej. W badaniach wzięło udział 65 kobiet oraz 55 mężczyzn.

W badanej grupie respondentów 45 osób stanowili mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym do 18 do 25 lat, 33 osoby w przedziale wiekowym od 26 do 40 lat i 29 osób w przedziale wiekowym od 41 do 50 lat. Natomiast pozostałe 13 osób to mieszkańcy gminy w przedziale wiekowym od 51 lat.

Wśród badanych mieszkańców Gminy Boćki największą grupę bo 48 osób, stanowiły osoby z wykształceniem podstawowym, 25 osób posiadało wykształcenie gimnazjalne a 34 wykształcenie zawodowe. Natomiast 10 osób posiadało wykształcenie policealne, 7 średnie a 4 osoby wykształcenie wyższe.

4.2.2. Problem przemocy domowej z perspektywy dorosłych mieszkańców

Problemem badanym w niniejszej części diagnozy było zjawisko przemocy domowej w opinii dorosłych mieszkańców Gminy Boćki.

Pierwszym zagadnieniem poddanym ocenie mieszkańców Gminy Boćki stanowiło określenie najważniejszych problemów społecznych na terenie gminy

Ankietowani mieli wskazać jakie problemy społeczne występujące na terenie Gminy Boćki za najważniejsze. Wśród respondentów 49% za najważniejszy problem występujący wśród mieszkańców gminy uznało alkoholizm, 24% wskazało występowanie przemocy domowej a 20 % bezrobocie. Natomiast 5% mieszkańców jako główny problem społeczny wskazało poczucie braku bezpieczeństwa a 2% występowanie narkomanii.

Badani mieszkańcy Gminy Boćki oceniając poziom uzależnień występujących na terenie gminy w 50 % uznali poziom uzależnień za wysoki, 35% respondentów oceniła poziom występowania uzależnień jako średni, 10 procent jako niski, Natomiast 5 % badanych uznało, iż problem uzależnień nie występuje.

Odpowiadając na pytanie dotyczące występowania problemu przemocy na terenie Gminy Boćki 40% ankietowanych kobiet uznało, iż słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej, 20% respondentek zna przypadki występowania przemocy domowej zaś 5% badanych nie zna przypadków występowania przemocy domowej. Natomiast wśród badanych mężczyzn 35 % ankietowanych uznało, iż słyszało o przypadkach występowania przemocy domowej, 15% respondentów zna przypadki występowania przemocy domowej zaś 5% badanych nie zna przypadków występowania przemocy domowej.

Ankietowani mieli za zadanie wskazać formy przemocy domowej, ich zdaniem najczęściej występujące na terenie zamieszkiwanej gminy. 49% wskazało, iż najczęstszą formą przemocy domowej jest przemoc fizyczna, 25% wskazało natomiast przemoc psychiczną a 18 % przemoc ekonomiczną. 10 % badanych mieszkańców Gminy Boćki jako najczęstszą formę przemocy domowej uznało przemoc stosowana za pomocą środków komunikacji elektronicznej (10%) oraz zaniedbanie (7%).

Zdaniem ankietowanych mieszkańców Gminy Boćki osobą najczęściej stosującymi przemoc domowa jest mąż. 35% ankietowanych wskazuje natomiast, że osobą najczęściej stosującą przemoc domowa jest żona, 21 % wskazuje dzieci, a 8% badanych inne osoby.

Respondenci wskazali, iż osobą najczęściej doświadczającą przemocy domowej są kobiety. 24% ankietowanych wskazuje natomiast, że osobami najczęściej doświadczającymi przemocy domowej są dzieci, 21 % wskazuje osoby starsze, a 17% badanych mężczyzn. Natomiast 7% badanych nie wie, które osoby najczęściej doświadczają przemocy domowej.

Następnie mieszkańcy Gminy Boćki zostali zapytani jakie są ich zdaniem przyczyny występowania przemocy domowej. Zdaniem respondentów najczęstszą przyczynę, bo wskazaną przez 70% badanych, stanowi nadużywanie alkoholu, w 13% przyczynę przemocy domowej stanowi trudna sytuacja materialna, 10% brak komunikacji w rodzinie, 5% nieumiejętność rozwiązywania problemów, 4% brak stałej pracy a 2% doświadczenia i wzorce wyniesione z domu rodzinnego.

Respondenci udzielając odpowiedzi na pytanie, gdzie zwróciliby się o pomoc w przypadku wystąpienia problemu przemocy w rodzinie wskazali w 45 % policję, 25% ośrodki pomocy społecznej a w 15% komisję rozwiązywania problemów alkoholowych. Natomiast 10 % badanych, fakt występowania przemocy domowej zgłosiłoby do ośrodków zdrowia a 5% do kościoła i związków wyznaniowych oraz szkoły.

Udzielając odpowiedzi na pytanie o działania jakie należałoby podjąć w gminie w celu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej 35% wskazało działania dotyczące wsparcia osób doświadczających przemocy domowej, 28% zwiększenia profilaktyki wśród dzieci i młodzieży a 25% oczekuje uczestnictwa w grupach wsparcia. Natomiast 18% jako działania w celu przeciwdziałania przemocy domowej wskazuje prowadzenia poradnictwa i interwencji, 8% dostęp do pomocy prawnej a 4% motywowanie i kierowanie sprawców do udziału w programach edukacyjno – korekcyjnych a 2% dostępność do pomocy psychologicznej

Ponadto, badani mieszkańcy Gminy Boćki odpowiadając na pytanie jak oceniają dotychczasowe działania profilaktyczne gminy związane z problemem przemocy w rodzinie w 50% ocenili bardzo dobrze, 30% dobrze, 20% jako niewystarczające.

Właściwe zdiagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinie jest bardzo trudne. Przemoc domowa jest problemem złożonym, o którym nie łatwo się rozmawia a który jeszcze trudniej zbadać. Istniejące statystyki pozwalają oszacować jedynie jego przybliżone rozmiary. Oficjalnie statystyki nie obejmują niezgłaszanych przypadków przemocy. Problematyka przemocy jest traktowana jako sprawa wstydliva, drażliwa, często skrywana w czterech ścianach domu, stąd proces badawczy napotyka na liczne bariery metodologiczne. Do poznania skali zjawiska w zakresie przemocy domowej oraz działań podejmowanych w ramach systemu przeciwdziałania przemocy domowej służą również informacje gromadzone przez Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Boćki oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Boćkach

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele Policji, ośrodka pomocy społecznej, GKRPA, oświaty, Stowarzyszenia „Klekociaki”, kurator sądowy. Zespół Interdyscyplinarny w Gminie Boćki tworzył Grupy diagnostyczno - pomocowe. Do składu grupy można powoływać także inne osoby mogące mieć wpływ na podejmowane działania.

5. Wnioski i rekomendacje

Sformułowane następujące rekomendacje oraz określono główne kierunki działań dotyczące przeciwdziałaniu problemowi przemocy domowej na terenie Gminy Boćki

Główne kierunki działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej wśród **młodych mieszkańców (uczniów)** Gminy Boćki powinny polegać na:

1. Zaleca się podejmowanie działań w zakresie profilaktyki szkolnej w oparciu o programy wykorzystujące aktywność własną uczniów i programy profilaktyczne. Uczniowie i uczennice zapytane o to, do kogo zwróciliby się mając problem związany z przemocą domową, między innymi wymienili nauczycieli, wychowawców klas, psychologów szkolnych. Realizując programy profilaktyczne kształtuje się kompetencje osobowościowe młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalne niezbędne dla satysfakcjonującego funkcjonowania wśród rówieśników bez pomocy alkoholu, papierosów i narkotyków czy też przemocy

2. Rekomenduje się rozpowszechnianie wśród uczniów informacji na temat form pomocy w przypadku posiadania w rodzinie osoby uzależnionej lub występowania różnych form przemocy domowej. Uczniowie powinni korzystać z warsztatów psychologicznych, które mogłyby polegać m.in. na praktycznych ćwiczeniach pracy nad swoją samooceną i bardzo ważną w tym wieku – asertywnością. Poleca się zapewnienie warsztatów dla nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz osób pracujących w świetlicach z zakresu profilaktyki przemocy domowej oraz profilaktyki uzależnień.
3. Rekomenduje się prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu budowanie więzi pomiędzy uczniami oraz poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż to stanowi między innymi czynnik chroniący podejmowania zachowań ryzykownych przez dzieci i młodzieży
4. Rekomenduje się dostarczenie uczniom informacji, dotyczących tego, gdzie mogą szukać pomocy podczas, kiedy zostają ofiarą przemocy
5. Rekomenduje się prowadzenie zajęć integracyjnych dla dzieci i młodzieży oraz rodziców mających na celu budowanie więzi, poczucie bezpieczeństwa i zaufania, gdyż stanowi to czynnik minimalizujący zakres występowania zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień.
6. Rekomenduje się skorzystanie z kwestionariusza oceny ryzyka występowania przemocy wobec dziecka oraz propozycja algorytmu postępowania w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie wobec dziecka. Powinno się go rozpowszechnić wśród pracowników oświaty oraz tych, którzy pracują bezpośrednio z dziećmi

Główne kierunki dalszych działań wśród **mieszkańców** Gminy Boćki powinny polegać na:

1. Rozwoju pracy socjalnej na rzecz mieszkańców, którzy są zagrożeni występowaniem zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień oraz wdrażanie najnowszych sposobów pomocy tym osobom.
2. Rekomenduje się tworzenie kampanii, które będą miały na celu informowanie mieszkańców, o problematyce zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień.
3. Rekomenduje się kontynuowanie działań mających na celu wzmocnienie integracji społeczności lokalnych na rzecz wspierania rodzin borykających się z różnymi problemami społecznymi, w tym zagrożenia przemocą domową, alkoholizmem, czy też narkomanią

4. Rekomenduje się nawiązanie współpracy z przedstawicielami służb zajmujących się profilaktyką przemocy domowej. Do tego celu mogą posłużyć spotkania interdyscyplinarne oraz szkolenia dla wszystkich instytucji/organizacji pomocowych.
5. Rekomenduje się organizowanie lokalnych kampanii społecznych, by przekazywać wiedzę osobom, które nigdy nie były ofiarami przemocy, aby mogły również mieć wiedzę na temat mechanizmów przemocy oraz były uświadomione o jej szkodliwości.
6. Mieszkańcy powinni mieć dostęp do informacji na temat tego, z jakiej formy pomocy mogą skorzystać w przypadku występowania przemocy domowej oraz uzależnień (nie tylko ich samych, ale też rodziny i bliskich).
7. Rekomenduje się stworzenie kampanii społecznej potępiającej różnego rodzaju dyskryminację, a jednocześnie propagującej tolerancję, empatię oraz aktywną pomoc ofiarom wykluczenia.
8. Poszerzenie oferty programów pomocy psychologicznej, psychoterapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób doświadczających przemocy domowej, uzależnionych, starszych, niepełnosprawnych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz stworzenie miejsc wsparcia i poradnictwa dla tych grup
9. Informowanie mieszkańców o różnorodnych zajęciach realizowanych na terenie gminy, umożliwiających pozytywną organizację czasu wolnego mieszkańców

6. Spis tabel i wykresów

Spis tabel:

1. Liczba mieszkańców w podziale na wiek i płeć
2. Najczęstsze powody udzielania pomocy i wsparcia
3. Niebieskie Karty sporządzone w gminie Boćki w latach 2021 – 2023
4. Liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w latach 2021-2023
5. Rodziny korzystające z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej w Boćkach z powodu przemocy domowej w latach 2021-2023

Spis wykresów:

1. Płeć respondentów
2. Wiek badanej grupy dzieci i młodzieży
3. Czy wiesz czym jest przemoc domowa

4. Czy uważasz że jesteś lub byłeś ofiarą przemocy domowej, świadkiem przemocy domowej
5. Kto twoim zdaniem najczęściej stosuje przemoc domową
6. Kto jest najczęstszą osobą doznającą przemocy domowej
7. Najczęstsze przyczyny występowania przemocy domowej
8. Najczęstsza forma przemocy domowej
9. Kogo byś poinformował gdybyś doznawał przemocy domowej
10. Wiek dorosłej grupy respondentów
11. Wykształcenie respondentów
12. Najczęstsze problemy społeczne na terenie Gminy Boćki
13. Ocena skali uzależnień na terenie Gminy Boćki
14. Występowanie problemu przemocy domowej na terenie Gminy Boćki
15. Najczęściej spotykane formy przemocy domowej
16. Osoby najczęściej stosujące przemoc domową
17. Osoby najczęściej doznające przemocy domowej
18. Przyczyny stosowania przemocy domowej
19. Instytucje, do których respondenci zwróciliby się o pomoc w przypadku problemu przemocy domowej
20. Działania w gminie mające na celu przeciwdziałania przemocy domowej